

VAKOK VILÁGA

LXXXI.
évfolyam
1. szám

2020.
január

  MAGYAR
  VAKOK ÉS GYENGÉNLÁTÓK
  ORSZÁGOS SZÖVETSÉGE

Tartalomjegyzék

Házunk tájáról

- 3 Ülészett az MVGYOSZ vezetősége
- 4 Elnöki beszámoló a 2019. augusztus 21. és december 12. között végzett munkáról
- 9 Szakmai vezető beszámolója a 2019. augusztus 22. és december 11. között végzett munkáról
- 13 Elegendő az arcképes igazolvány a közlekedési kedvezmény érvényesítéséhez

Nemzetközi hírek

- 15 WBU sajtóközlemény az emberi jogok világnapja alkalmából – 2019.12.10.
- 16 WBU sajtónyilatkozat a Braille-írás világnapja alkalmából – 2020. január 4.
- 18 Az IBM vak kutatója nem félti a Braille-írást

Nyelvünk csodái, irodalmunk szépségei

- 21 A hangomat adom – beszélgetés Bencze Adéllal
- 23 Anekdoták híres emberekről 3
- 25 Versvilág – összeállította Árvay Mária

Első a család

- 27 A Braille-írás eredetileg nem vakoknak, hanem katonáknak készült
- 29 „Az egyik leggyönyörűbb emberi hivatás” – A Távszem operátorok élményei
- 31 Ismerjük meg a mentorok munkáját
- 31 Beszélgetés Bora Sándor Távszem mentorral
- 33 Beszélgetés Lukács Ágota Távszem mentorral
- 35 Megszületett a döntés a nyugdíjak, egyéb ellátások emeléséről
- 36 Minimálbér változása és ami azzal összefügg
- 38 2019. december közepén jelent meg a családvédelmi akciótervvel összefüggő egyes törvények módosításáról rendelkező 2019. évi CXXVI. törvény, mely számos törvény módosítását tartalmazza
- 41 A szemlencse vizsgálatával előre jelezhető a cukorbetegség

Tuti tippek, rövid hírek

- 42 Folyamatban az MVGYOSZ szolgáltató központ költöztetése
- 43 Az online hangoskönyvtár 2020. évi használatának feltétele
- 43 Okosmorzsák
Információgyűjtés könnyebben a Freedom vágólap segítségével
- 44 A megújult Firefox böngésző
- 44 Mi történt a kutyaiskolában?

Náluk jártunk

- 45 Csány László munkássága előtt tisztelegtek – Vetélkedőn adtak számot tudásukról a látásfogyatékosok
- 47 Folytatódik az egyensúlyfejlesztő kurzus – Egészségnap látásfogyatékosoknak

Meghívók, közlemények, hirdetések

- 48 Informatikaoktatás az Óbudai Egyetemen
- 49 eRikkancs
- 50 Megérkezett a Debóra és a Hunóra
- 51 Kirándulás a Nosztalgiával

Házunk tájáról

Ülésezett az MVGYOSZ vezetősége

2019. december 12-én megtartotta a múlt év utolsó elnökségi ülését a vezetőség. Az elnök, a gazdasági vezető és a szakmai vezető beszámolója után, amelyeket előzetesen már megismerhettek az elnökségi tagok, az elnök beszámolt a felújítás jelenlegi helyzetéről. A felmerült költségeket az elnökség jóváhagyta.

Dr. Verdes Zsuzsanna elmondta, hogy minden tageszerveletnél lefolytatták az ellenőrzést. Kevés helyen találtak hiányosságokat. Az EET ülésen összegezni fogják a tapasztalatokat és ennek figyelembe vételével módosítják a szakmai működés szempontjainak pontosítását.

Dr. Nagy Sándor beszámolt a költözéssel járó humánerőforrás átcsoportosításról. A szövetség 26 fő megváltozott munkaképességű munkavállalóra kapott támogatást a 2020-as évre (ugyanennyit kapott 2019-ben is). 2020. január 1-jétől jelenleg a szövetség finanszírozza a Távszem projektet, de csekély változtatásokkal a Távszem is és a többi szolgáltatás is zökkenőmentesen működik a költözés ellenére.

Dr. Nagyné Berke Mónika számolt be a költözés jelenlegi állapotáról, valamint arról, hogy a tervek szerint hogyan néz majd ki a felújított székház és szolgáltatóközpont. A székház eredeti állapotát nyeri vissza, míg a szolgáltatás egy külön épületben valósul meg. Így a Sipeki kastély, mint műemlék épület, eredeti állapotában pompázhat a felújítás után.

A Távszemről szintén Nagyné Berke Mónika tájékoztatta az elnökség tagjait. Január végéig a Távszem mentorok munkaviszonyát meghosszabbították. December 16-án került sor a projektzáró rendezvényre. A második körös iPhone készülékek beszerzése és átadása a tageszerveletek részére szintén befejeződött. A szakmai elszámolás folyamatban van, március 31-ig pedig a projekt teljes lezárása megtörténik. Készült kisfilm a Távszemről, mert az EMMI és az unió is mintaprojektjeül választotta a szolgáltatást.

Ezt követően Angyal Gábor szakmai vezető előterjesztése alapján a továbbiakban az MVGYOSZ egyetlen használt logója a jelenlegi logó, amelyet a 2018-ban elkészített MVGYOSZ arculati kézikönyv is tartalmaz, valamint a logónak a szakmai rendezvények piktogramjaival kiegészített változatai, minden korábbi logó használata megszűnik.

Dr. Nagy Sándor tájékoztatta az elnökséget, hogy az alapszabály módosítását a bíróság elfogadta.

A következő ülést már a 2020-as évben tartja a vezetőség!

Sztakó Krisztina

Elnöki beszámoló a 2019. augusztus 21. és december 12. között végzett munkáról

A KÖFOP Monitoring Bizottság OFT által delegált tagjaként az INFOALAP bevonásával véleményeztük a társadalmi vitára bocsátott „Az állampolgári ügyintézés lehetőségeinek szélesítése” című új kiemelt felhívást.

Levélben kerestem meg dr. Roska Botond professzor urat azzal, hogy tartson előadást a szövetségben az általa kifejlesztett, a látást javító eljárás helyzetéről, várható eredményéről.

A genfi székhelyű Accessible Books Consortium, röviden ABC (Akadálymentesen Hozzáférhető Könyvekért Konzorcium) a Szellemi Tulajdon Világszervezete (WIPO) által vezetett szervezet azzal kereste meg a szövetséget, hogy működjünk együtt. Az ABC célja, hogy minél nagyobb számban váljanak elérhetővé az akadálymentesen hozzáférhető könyvek a vakok, gyengénlátók és az olvasásban egyéb okból korlátozott személyek számára. (A konzorcium tagja – többek között – a WBU is.)

Az ABC, illetve tagjai által kezelt gyűjteményekben kb. 510000 akadálymentesen hozzáférhető mű érhető el 76 nyelven, valamint több mint 5000 kotta.

- A konzorciumhoz való csatlakozás révén a feljogosított szervezetek
- ingyenesen bővíthetik további digitális formátumú művekkel saját gyűjteményeiket
 - nagyobb választékot tudnak biztosítani saját tagjaik/olvasóik számára, különböző nyelveken
 - fel tudják venni a kapcsolatot egyéb, a Marrakeshi megállapodásnak megfelelően működő nemzetközi partnerekkel és tőlük könyvekhez tudnak jutni
 - elegendő egyetlen szerződés alapján a nemzetközi cseréket lebonyolítani, nem szükséges minden egyes feljogosított szervezettel egyedi megállapodásokat aláírni.

Válaszlevelünkben jeleztük az együttműködési szándékunkat.

Már több, mint két éve hatályban van a Magyar Nemzeti Bank fogyatékos ügyfelekkel kapcsolatos bánásmódról szóló 4/2017. (III.13.) számú ajánlása. Minthogy a bankok látássérült ügyfelei azóta is folyamatosan jelzik az ügyintézésük során szerzett pozitív, gyakran viszont negatív tapasztalataikat, ezért azt gondoltuk, ideje összegyűjteni, illetve megosztani ezeket mindazon szervezetekkel, amelyek együttműködhetnek, illetve segítséget nyújthatnak az esetleges rossz gyakorlatok megváltoztatásában, ezáltal a helyzet javításában. Ezzel kerestük meg az MNB elnökét. Levelünkben felvázolt problémákkal kapcsolatosan a Fogyasztóvédelmi Igazgatóság felveszi a kapcsolatot a Magyar Bankszövetséggel és az ősz folyamán egy találkozót szervez, melyen személyesen lesz lehetőség a felmerült kérdések megvitatására. Beszámolóm megírásáig erre nem került sor.

Csatlakoztunk az EDF kezdeményezéséhez, amelyben a jelenlegi 48 óra helyett maximum 2 órára csökkentené a mozgáskorlátozott emberek előzetes bejelentési kötelezettségét a vasúti utazás során. Az EDF nyílt levelének az a célja, hogy az európai vezetők támogassák, ne pedig gátolják az Európai Parlament által már megtárgyalt javaslatot, amely a fogyatékos emberek jogait szem előtt tartva maximum 2 órára csökkentené az előzetes bejelentési határidőt.

Munkatársaink, Ollé Attila nemzetközi referens és Németh Orsolya akadálymentesítési szakértő, az Európai Vakok Szövetsége (EBU) és az Európai Fogyatékosügyi Fórum (EDF) felkérésére, a Külgazdasági és Külügyminisztérium támogatásával 2019. szeptember 10-én részt vettek az ITU Telecom World 2019 globális távközlési konferenciának az önvezető autók Turing Tesztjével, illetve a Mesterséges Intelligenciának a Közúti közlekedésben történő alkalmazására vonatkozó Világszabvány szükségességével foglalkozó szekcióján.

A Budapesten tartózkodó Joel Snyder Ph.D. nyitott előadást tartott az MVGYOSZ és az AKKU Egyesület szervezésében az audionarrációról, kulturális akadálymentesítésről és saját, 38 évnyi szakmai tapasztalatairól. Ezt követően az amerikai Audionarrációs Társaság (Audio Description Associates, LLC) elnöke szakmai kerekasztal beszélgetésen osztotta meg szakmai tudását a szakma képviselőivel.

Részt vettünk az Országos Rendőrfőkapitányság és a fogyatékosokkal élő emberek érdekképviselői szervei között folyó egyeztetésen. A megbeszélést az AOSZ kezdeményezte a parkolási igazolványok használatával kapcsolatosan foganatosított rendőrségi intézkedések jogszerűségéről.

A tárgyalás témái voltak:

- a területtel kapcsolatos jelenlegi szabályozás és annak módosítási lehetőségeinek feltérképezése
- javaslattétel a rendvédelmi dolgozók szemléletformálásával kapcsolatban.

Levélben fordultunk a Budapesti Ügyvédi Kamara elnökéhez, amelyben kértük közbenjárását annak érdekében, hogy – ha már a mobil applikáció, illetve a telepíthető jogkódex nem akadálymentes – legalább a mobil.jogkódex.hu portál esetében kerüljenek elvégzésre azok a módosítások, javítások, melyek révén az oldal akadálymentes használata a látássérült felhasználók számára lehetővé válik.

A Nemzeti Programbizottság tagjaként részt vettünk a soron következő ülésen.

A MÁV, Magyar Államvasutak Zrt. szeptember 25-26-án Vasúti építészeti és magasépítészeti napok néven konferenciát rendezett Miskolcon a témával érintett munkavállalói részére. A rendezvény célja, hogy alkalmat biztosítson az együttgondolkodásra a vasútállomások építészeti fejlesztésében és üzemeltetésében, illetve lehetőséget ad a befejezett projektek értékelésére, a folyamatban lévő munkák bemutatására, továbbá a vasúti építészet előtt álló jelentősebb feladatok megismertetésére.

Felkérést kaptunk arra, hogy tartsunk előadást a látássérült emberek által legfontosabbnak tartott, a vasúti közlekedést és annak akadálymentesítését érintő témákról, amelynek Németh Orsolya munkatársam tett eleget.

Szakmai megbeszélésre hívtuk össze az Egyesületi Elnökök Tanácsát (EET). A résztvevők egységesen arra az állásfoglalásra jutottak, hogy a jövőben az érzékenyítő programokat szemléletformáló programoknak nevezzük. Célunk ugyanis az, hogy szemléletében alakuljon a társadalom. Fogadják el jogunkat az önrendelkezésre, érvényesüljön a „Semmit rólunk, nélkülünk!” elv, valósuljon meg az egyetemes tervezés elve, stb.

Munkatársaim részt vettek a Pesti Magyar Színház által szervezett az „Akadálymentesítés az előadó-művészet területein II.” elnevezéssel tartott szakmai konferencián. A rendezvény célja egy olyan széles körű szakmai fórum megteremtése, amelyen a téma szakemberei, érdekeltjei a tapasztalatcsere mellett megvitathatják a fogyatékkal élők hozzáférési lehetőségeit a színházi és egyéb előadó-művészeti produkciókhoz, a speciális igénnyel jelentkezők problémáinak megoldásait, az akadálymentesítési kötelezettségek aktualitásait, az audionarrációs és a jelnyelvi tolmácsolás fejlesztési lehetőségeit ezen a területen.

Megtartottuk a fehérbot nemzetközi napja rendezvényünket a szövetségben. Fókuszban az integráltan tanulók helyzete volt. Beszámoltunk az MVGYOSZ látássérült diákokat segítő „A jövő kilátásai” című projektjének legfrissebb fejleményeiről. Kiállítást szerveztünk, amely a vak és gyengénlátó diákok oktatását segítő izgalmas és különleges eszközök tárházába engedett betekintést és adott tippeket diákoknak, szülőknél, pedagógusoknak és döntéshozóknak egy befogadóbb oktatási környezet megvalósításához. Emellett, hagyományainkhoz híven, azon személyek kitüntetése sem maradt el, akik az elmúlt években a látássérült emberek társadalmi integrációját kiemelkedő munkájukkal támogatták. Végezetül ismertettük a tanulmányi pályázat nyertesinek névsorát, akik átvették az elnyert laptopjaikat és tablettjeiket.

A szövetség jogtanácsosa képviselte az MVGYOSZ-t az OFT soron következő ülésén, melynek témái voltak:

- Tájékoztató a koragyermekkori intervenció ágazatközi fejlesztése című kiemelt projektről

- Az Országos Fogyatékosügy Program végrehajtása 2019-2021. évekre vonatkozó intézkedési tervének megvitatása

- OFT delegálás az Intézményi Férőhelykiváltást Koordináló Országos Testületbe (IFKKOT)

- Az OFT társelnökének megválasztása

- Az OFT új ügyrendjének elfogadása

Az OFT társelnökévé a testület dr. Nagy Sándort, az MVGYOSZ elnökét választotta meg.

Németh Orsolya munkatársam képviselte a szövetséget a Romániai Magyar Nemlátók Egyesülete által szervezett egész napos eseményen, amely 2019. október 15-én, a látássérültek világnapján – a fehérbot nemzetközi napján volt megtartva Székelyudvarhelyen.

A szövetség szakmai vezetője képviselte az MVGYOSZ-t a Magyar Nemzeti Múzeum Múzeumkertjében megvalósuló tapintható modellszobor avatásán, majd az azt követően Debreczeni-Droppán Béla történész által tartott múzeumkerti sétán.

A fehérbot nemzetközi napján ünnepelte a Vajdasági Vakok Szövetsége fennállásának 70. évfordulóját. Az Újvidéken szervezett október 15-i ünnepséget megtisztelte jelenlétével Szerbia szociális minisztere, a Szerbiai Vakok Szövetségének elnöke, a Boszniai Vakok Könyvtárának vezetője és a Magyar Vakok és Gyengénlátók Országos Szövetségének elnöke és munkatársai.

A parlament támogatta az MVGYOSZ kezdeményezését az ingatlan-nyilvántartásról szóló 1997. évi CXLI. törvény 33. § (3) bekezdésének módosí-

tására. Javaslataink arra irányult, hogy az írásra és/vagy olvasásra képtelen személyek (ide sorolódnak a vakok is) ne csak közjegyzői okirati formában tehessenek nyilatkozatot, illetve köthessenek szerződést ingatlan átruházására vonatkozóan. A 2019. évi LXXXII. törvénnyel elfogadott módosítást követően 2020. január 1-je után a látási fogyatékossgal élő szerződő felek eldönthetik, hogy az ingatlanokkal kapcsolatos jogügyleteiket közokiratba foglalják, vagy megbíznak az általuk kiválasztott ügyvéd munkájában.

A Nemzeti Betegforum 2019 végén felmérést készít a betegszervezetek/érdekképviseletek helyzetéről, valamint az őket érintő problémákról. A szövetség is felkérést kapott egy közös problématerkép összeállítására.

Kezdeményeztük a közforgalmú személyszállítási utazási kedvezményekről szóló 85/2007. (IV. 25.) Kormányrendelet módosítását a 8. § (1) bekezdésével összefüggésben.

A szövetség jogtanácsosa képviselte az MGVYOSZ-t az Emberi Jogi Munkacsoport Fogyatékossgal Élők Jogaiért Felelős Tematikus Munkacsoportja soron következő ülésén, amelynek témái voltak:

1. Az Országos Fogyatékossgügyi Program 2019-2022. évekre vonatkozó intézkedési tervének ismertetése

2. A fogyatékos gyermekek jogainak érvényesülése a köznevelési törvény közelmúltban történt módosításával összefüggésben

Az Intézményi Férőhely Kiváltást Koordináló Országos Testületbe (IFK-KOT) az OFT Puskás Anett munkatársunkat delegálta.

A Magyar Vakok és Gyengénlátók Országos Szövetsége oktatási témában kerekasztal megbeszélést szervezett 2019. november 12-én a szövetség székházában. A megbeszélés célja a fogyatékos, halmozottan fogyatékos gyermekeket, tanulókat a köznevelés, közoktatás, illetve felsőoktatás területén érintő problémák feltárása és megoldási javaslatok megfogalmazása. Ez alkalommal elsősorban a jogi szabályozásbeli kérdésekre, anomáliákra helyeznénk a hangsúlyt, mivel – szándékaink szerint – észrevételeinkkel, esetleges jogszabály-módosítási javaslatainkkal a területért felelős Emberi Erőforrások Minisztériumát keressük majd meg. Természetesen sort kerítünk a jogszabály felülvizsgálatot nem igénylő kérdésekre, problémák megvitatására is. A megbeszélés résztvevői voltak: A jövő kilátásai projekt munkatársai, a Vakok Iskolája, a Gyengénlátók Iskolája és a SVOE képviselői.

Az Ausztriai Vakokat és Gyengénlátókat Segítő Egyesület (Hilfsgemeinschaft der Blinden und Sehschwachen Österreichs) elnöke és projektmenedzsere kezdeményezésére megbeszélést tartottunk székhá-

zunkban, amelynek legfőbb témája az utazási kedvezmények igénybevételi lehetősége volt külföldi látássérült utasok részére.

Nyitrai Zsolt miniszterelnöki megbízott úr kezdeményezésére tárgyalásokat folytattunk a Broadway Event Kft-vel, amely 60 db jegyet ajánlott fel az MVGYOSZ tagságának, akik közül 20 fő részvételével egy személyes találkozóra is mód volt Andrea Bocellivel a koncert előtt.

Óriási érdeklődés mellett megtartotta előadását prof. dr. Roska Botond, az általa kifejlesztett, a látást javító eljárás helyzetéről, várható eredményéről. Az előadás végén Braille-émlékéremmel ismerte el a szövetség a professor úr munkásságát.

Egyeztető megbeszélésen vettem részt a Vakok Iskolájában. Témája a szakképzésben részt vevő, halmozottan fogyatékossgal élő látássérült tanulók iskolai tanulmányainak befejezése utáni helyzetének rendezése volt. A tanácskozáson az iskola igazgatója, a VÁI megbízott igazgatója, és a VGYKE elnöke vettek részt.

A Magyar Egészség-gazdaságtani Társaság (META) meghívására részt vettünk „A betegszervezetek értéke és helye a hazai egészségügyi rendszerben” című, egynapos konferencián. A konferencia célja az együttműködés javítása és elősegítése a betegszervezetek és az egészségügyi döntéshozók között.

Az új EBU elnök és EBU elnökség megválasztása után, az új EBU-EU-s Közvetítőbizottság tagjaira jelöléseket kértek a tagszervezetektől. Az MVGYOSZ ismételten dr. Ozvári-Lukács Ádám alelnököt delegálta.

Fülöp Attila szociális ügyekért felelős államtitkár úr köszönettel és örömmel elfogadta a Távszem projekt záróeseményére szóló meghívást, amelyre december 16-án kerül sor.

dr. Nagy Sándor elnök

A szakmai vezető beszámolója a 2019. augusztus 22. és december 11. között végzett munkáról

Szolgáltatási centrum

Hangoskönyv kölcsönzés

A Szolgáltatási centrum vezető tájékoztatása alapján az online hangoskönyv kölcsönzési lehetőség nem csökkentette jelentős mértékben a fizikai adathordozón történő kölcsönzések számát. Ez azt jelenti, hogy

jelenleg összességében sokkal többen hallgatnak hangoskönyvet, mint 2018-ban. Az applikáció frissítése iOS és Android rendszerhez kapcsolódóan is megtörtént. Az iPhone készülékeknél fellépő hibajelenség oka nem az alkalmazásban, hanem az iOS 13 rendszerfrissítés során keletkezett hibából adódik. A pendrive-on történő kölcsönzés még mindig nem vehető igénybe. Ennek oka, hogy a jelenlegi könyvkölcsönzést nyilvántartó program kizárólag egyedileg felleltározott, fizikai adathordozók kölcsönzésének nyilvántartására alkalmas. A pendrive-os kölcsönzés módszere pedig a változó tartalmú adathordozó használata, vagyis a pendrive, mint adatszállító eszköz jelenik meg, a felírt fájlok pedig nem vehetők leltárba. A tevékenység végzéséhez vagy külföldről kell importálni és honosítani programot, vagy sajátot kell fejleszteni. A CD-n tárolt hangoskönyvekből egy-egy példányt a Romániai Magyar Nemlátók Egyesületének ajándékoz az MVGYOSZ. Ezért az állomány leválogatása és listázása megtörtént. A csökkentett példányszám nem okoz majd fennakadást a kölcsönzés során, mivel a hatályos kölcsönzési szabályzat – amely szerint egy kölcsönzés alkalmával 9 mű kölcsönözhető 90 nap időtartamra – jövőre egy új ÁSZF váltja fel, melyben a kölcsönzés időtartama a normál könyvtári kölcsönzéshez hasonlóan 6 hétre módosul, a kölcsönözhető művek száma pedig 4-re korlátozódik. Így lerövidül a hosszas várakozás adott könyv esetében. Javasoltam, hogy a jelenlegi DVD tokos tárolást cseréljük le papírtokokra, ezzel csökkentve a tárolás helyigényét, illetve így a vaskazettás szállítást lecserélhetjük a többször felhasználható műanyag borítékokra, amit – nem mellesleg – a posta házhoz tud szállítani, mivel a szabályzatnak megfelelően elfér a levélszekrényben.

Braille-könyv kölcsönzés

A Braille-könyvek kölcsönzésében is változások lesznek. A tárolt állomány csökkentése céljából selejtezést rendeltem el. A selejtezés fő irányelvei: azon művek esetében, amelyekből több mint 1 példány kölcsönözhető, csak egy maradhat. Azokat a műveket, amelyek kölcsönzése 10 évre visszamenően nem igazolható, ki kell selejtezni. Ezek alól a szabályok alól kivételt képeznek azok a művek, amelyek (keménykötésű művek esetében) egy kötetnyi, spirálgerinces kötetek esetében 2 kötetnyi helynél többet nem foglalnak el, illetve azok, amelyekre folyamatosan nagy az igény. Minden nyomtatási típusból (kézzel írott, ritka soros, sűrű soros, írógéppel készített, lemezzel nyomott, 144 rövidírással készült) egy művet a szervezeti kulturá-

lis emlékek közé, megőrzésre el kell tenni. A selejtezett műveket a katalógusból törölni nem szabad, kölcsönzési igény esetén, a raktáron nem szereplő műveket újra tudjuk nyomtatni.

Segédeszköz értékesítés

A bolti készlet feltöltését 2020 januárjáig részlegesen korlátoztuk. A fellelhető árucikkekre kedvezményes kiárusítást hirdettünk. Az intézkedések célja a készlet minél nagyobb mértékű kiürítése, elősegítve ezzel a költözés zökkenőmentesebb lebonyolítását.

Segédeszköz szervizelés

A fehérbotok térítésmentes javítása mellett a Braille-írógépek szervizelése is elérhető már az MVGYOSZ szolgáltatásai között. A szervizelés kapcsán felmerülő munka díját nem kell megtéríteni, de ha a javításhoz alkatrész vásárlása szükséges, akkor az alkatrész árát ki kell fizetnie a szolgáltatást igénybevevő látássérültnek. Mindenki csak a saját maga által használt pontírógép szervizeltetését veheti igénybe munkadíj felszámítása nélkül. Senki sem teheti meg azt, hogy összeszed lepukkant pontírógépeket, majd ingyen megjavíttatja, aztán áruba bocsájtja azokat.

Vakvezető kutya használatának biztosítása

Az infrastruktúra állagmegóvó karbantartása folytatódik. A főépület tetőzetének felújítása (a szarufák és tetőlécek cseréje és lángmentesítése, párazáró fóliázás, a ragalja deszkázatának cseréje és felületkezelése, a felesleges olajkályha kémények elbontása, az ereszcatorna cseréje) jelen pillanatban is zajlik.

Az átadó tanfolyamok és az Utógondozási program bentlakást igénylő résztvevőit kiszolgáló mini apartmanok teljes felszerelése megtörtént, melyet ugyanaz az adományozó finanszírozott, amelyik a műtött kutyák felépülésének helyét kiszolgáló épületrész felszereléseit vásárolta. Az új bútorok és háztartási eszközök értéke mintegy 1.400.000 Ft. A tárgyalt időszakban 2 tenyészukától összesen 10 kölyökkutyánk született. Ezen felül kb. 1.000.000 Ft értékben vásárolunk (részben már vásároltunk) külföldi tenyésztőktől 5 szuka kölyökkutyát a célból, hogy a jövőben ne kelljen zsák-bamacskaszerűen kölyökkutyákat vásárolnunk, a saját tenyésztési programunk elegendő számban biztosíthasson majd vakvezetővé kiképzésre alkalmas egyedeket. 2019-ben nem tudjuk teljesíteni a kitűzött tervet, vagyis azt, hogy egy év alatt 16 kiképzett vakvezető kutyánk tehessen gazdájával sike-

res közlekedésbiztonsági vizsgát. Ennek oka az, hogy több ízben lépett vissza igénylő az átadó tanfolyam ideje alatt vagy a vizsga előtt, illetve van olyan igénylő is, aki egymást követően kétszer is sikertelenül vizsgázott.

Adaptáló csoport

A csoportban folyó munkavégzés monitorozása során egy olyan tevékenységre derült fény, ami jelentős mértékben lassította a Braille-nyomtatású anyagok előállítását. Ez az úgynevezett Braille-korrektúra folyamata. Ez azt takarja, hogy a Braille-nyomtatásra alkalmas fájlokat Braille-kijelzőn olvassák a korrektorok, majd az abban fellelt hibákról jegyzéket készítenek. A hibákat a jegyzék alapján javítja ki egy, a feladattal megbízott munkatárs. A probléma abban rejlik, hogy a Braille-nyomtatásra alkalmas fájlok alapjául szolgáló szöveges fájlok eredendően 100%-ban megegyeznek a síkírású nyomtatásban kiadott mű szövegével. (Ezeket a fájlokat jól látó személy készíti el úgy, hogy az egyik monitoron az eredeti könyv beszkenntelt változatát nézi, és a szöveges fájlban mindent az eredetinek megfelelően szerkeszt.) Az eredeti művek tartalmazhatnak sajtóhibákat, vagy nyomdahibákat, illetve a szerző művészi szabadsága az, hogy egy adott szót a helyesírási szabályoktól eltérően írjon le. A szerzői jogról rendelkező 1999. évi LXXVI. törvény 41. § (1f) bekezdése szerint: „A hozzáférhető formátumú példány előállításához és hozzáférhetővé tételéhez szükséges változtatások nem haladhatják meg a cél által indokolt mértéket”. A Braille-korrektorok pedig nem tudják, nem is tudhatják, hogy milyen okból került a mai helyesírási szabályoknak nem megfelelően írott szöveg, vagy elütés az adott tartalomba és így javítási szándékból módosítják a hibaként azonosított karaktereket. Ezért ezt a munkafolyamatot 2020-tól nem végzi senki.

Helyette egy minőségellenőrzési folyamat következhet, mely a kész termékek szűrőpróba szerű olvasásából és a fellelt hibák jegyzékbe foglalásából állhat. A hibás oldalakat cserélni kell majd, illetve minden Braille-könyv egyedi minőségi tanúsítványt kaphat, amiben egyfajta kolofon lesz és a minőségellenőrzésre vonatkozó adatok. Ezzel a módszerrel nagyon felgyorsulhat a Braille-könyvek előállítása.

Egyebek

Aktív részese voltam az NM Zrt. és az MVGYOSZ között zajlott több alkalmas egyeztetés sorozatnak. Az egyeztetés témája az volt, hogy miként lehet megvalósítani azt, hogy az MVGYOSZ érvényes arcképes igazolvánnyal rendelkező látássérült személyek érvényesíthessék az utazási kedvezmé-

nyüket akkor, ha a Nemzeti Elektronikus Jegyrendszer Program (NEJP) keretében bevezetésre kerül a Nemzeti Egységes Kártyarendszer (NEK) használata.

A Bonum TV élő adásában beszéltem a látássérülteket érintő kérdésekről a látássérültek világnapja alkalmából.

A Nemzeti Múzeum felújított kertjében létesített modellszobor avatásán képviseltem az MVGYOSZ-t. Áadtam az OrCam mintadarabját az importőrnek, mivel egy, a termék promotálása vonatkozásában minden jogot fenntartó disztribútor céggel szerződött, így már nem tarthattunk bemutatót az OrCam-re vonatkozóan.

Képviseltem az MVGYOSZ-t az INFOALAP fehérbot napi ünnepi eseményén.

Delegáltként vettem részt a Digitális Jólét Fórum aktuális rendezvényén.

A Human Dialoggal értékeltük a 2019-es év eddigi eredményeit, illetve felvázoltuk a jövő évi terveket, igényeinket.

A fogyatékosággal élők világnapján képviseltem az MVGYOSZ-t a parlament felsőházában (ahol az MVGYOSZ fennállásának 90. évfordulóját ünnepeltük anno).

Két témakörben tartottam előadást a LESEK konferencián.

Képviseltem az MVGYOSZ-t a Vakok és Gyengénlátók Békés Megyei Egyesülete ünnepi rendezvényén.

Végzem a Blind Shell Classic telefon honosításával járó tesztelést és fordítómunkát. A telefon magyar nyelvű változatának forgalombahozatala ügyében több ízben is ment ki írásbeli tájékoztatás, de egyik sem tartalmazott ígéretet, csak tervezett időpontot említettünk meg!

Angyal Gábor szakmai vezető

Elegendő az arcképes igazolvány a közlekedési kedvezmény érvényesítéséhez

Korábban több panasz érkezett a szövetséghez azzal kapcsolatban, hogy a Volánbusz járatain a közforgalmi személyszállítási utazási kedvezmény igazolására az MVGYOSZ arcképes igazolványát nem fogadják el olyan esetben, amikor a vakság fennállta nem egyértelműen bizonyított, illetve gyakran az igazolvány mellett egyéb iratot is kérnek ezen állapot igazolására.

Az egyik ilyen panasz kapcsán először az érintett – akkor még önállóan működő – Szabolcs Volán Zrt.-hez fordultunk. Megkeresésünkben részletesen kifejtettük a szövetség azon jogértelmezését, miszerint a 85/2007. (IV. 25.) kormányrendelet 8. § alapján az MVGYOSZ arcképes igazolványa önmagában is alkalmas a kedvezményre jogosultság tanúsítására, vagyis akik ezt kívánják felhasználni, azoknak nem kell egyéb körülményt bizonyítani, iratot csatolni, mint ahogy a Magyar Államkincstár által kiadott hatósági bizonyítvány mellett sincs erre szükség.

E megkeresésre érkezett válasz röviden csupán a buszvezetők képzésére vonatkozóan adott tájékoztatást, mely képzés – mint írták – az utazási igazolványokkal, utazási kedvezményekkel, a kedvezményre való jogosultság igazolásával kapcsolatos információkra is kiterjed.

Minthogy 2019. október 1-jétől a közlekedési központok közszolgáltatási tevékenységét jogutódként az egész ország területén a Volánbusz Zrt. látja el, ezért az újabb megkeresésünket már e szervezet elnök-vezérigazgatójának is megküldtük. Ebben részint tájékoztatást kértünk a Volánbusz Zrt. álláspontját illetően az utazási kedvezményre való jogosultság igazolhatóságával kapcsolatban, illetve felhívtuk a figyelmet arra, hogy ebben a kérdésben rendkívül fontos volna az egész ország területére vonatkozó egységes jogértelmezés, illetve jogalkalmazás kialakítása, továbbá a buszvezetők részére egységes képzési anyag kidolgozása.

A Volánbusz Zrt. Forgalmi és Kereskedelmi Igazgatósága 2019. november 29-én kelt válaszlevelében arról tájékoztatott, hogy a társaság járatain a 85/2007-IV.25 sz. közforgalmú személyszállítási utazási kedvezményekről szóló Korm. Rendelet szerint, a jogosultságát megfelelően igazoló vak személy és kísérője (1 fő) együtt utazás esetén helyközi autóbusz járaton 90%-os kedvezményű menetjegy igénybevételére jogosult, korlátlan számban. A kísérő személyazonosságát vizsgálni nem kell.

Az utazási kedvezmények az alábbi jogosultsági igazolások valamelyikének felmutatásával vehetők igénybe: a Magyar Vakok és Gyengénlátók Országos Szövetsége által kiadott, bélyeggel vagy bélyegzővel érvényesített arcképes igazolvány (a bélyegek, illetve bélyegzők lenyomata egyesületenként különböző lehet), vakok személyi járadékában részesülő személy az erről szóló igazolás bemutatásával, fogyatékosági támogatásban részesülő személy az ezt igazoló hatósági bizonyítvány bemutatásával.

Tehát amennyiben az érintett személy az MVGYOSZ által kiadott arcképes igazolvánnyal rendelkezik, jogosult a kedvezményre, a vakság tényét tovább vizsgálni nem kell, ilyen igazolást a buszvezető sem kérhet.

Tájékoztatott továbbá arról is, hogy folyamatban van egy országos rendelkezés kiadása a különféle fogyatékossgal élő személyek utazási igazolványainak használatával kapcsolatos jogosultságokról, kötelezettségekről és feladatokról.

E rendelkezés beszerzése érdekében szövetségünk később intézkedik majd.

Gulyásné dr. Bölkény Ágota

Nemzetközi hírek

WBU sajtóközlemény az emberi jogok világnapja alkalmából – 2019.12.10.

Az ENSZ közgyűlése 1948. december 10-én fogadta el az Emberi jogok egyetemes nyilatkozatát, amely kimondja, hogy minden ember szabadnak születik, azonos méltósággal és egyenlő jogokkal rendelkezik.

Az ENSZ 1950-ben nyilvánította december 10-ét az emberi jogok világnapjává.

A Vakok Világszövetsége (WBU) a világnap alkalmából sajtóközleményében ismét elkötelezi magát a vakok és gyengénlátók másokéval megegyező emberi jogai, teljes körű társadalmi bevonása és szerepvállalása mellett.

A világszerte 253 millió vak és gyengénlátó érdekeit képviselő Vakok Világszövetsége (WBU) 2019. december 10-én, a nemzetközi közösséggel együtt ünnepli az emberi jogok világnapját.

Minden év december 10-én ünneplik az emberi jogok világnapját, megemlékezve arról a napról, amikor az ENSZ közgyűlése 1948. december 10-én elfogadta az Emberi jogok egyetemes nyilatkozatát. Ezen a napon a WBU arra buzdítja tagjait, az emberi jogi aktivistákat, a támogatókat és a politikai döntéshozókat szerte a világon, hogy csatlakozzanak a vakok és gyengénlátók másokkal egyenlő esélyű jogai érdekében folytatott erőfeszítéseikhez, az Emberi jogok egyetemes nyilatkozatában foglaltaknak és a Fogyatékossgal Élők Jogairól Szóló ENSZ Egyezménynek (CRPD) megfelelően, összhangban a Fenntartható Fejlődési Keretrendszer által kitűzött célokkal és egyéb más emberi jogi eszközökkel, mint például a vakok és látáskárosultak és nyomtatott szöveget egyéb okból használni képtelen sze-

mélyek megjelent művekhez való hozzáféréseinek megkönnyítéséről célzó Marrakesi Szerződéssel.

Most, amikor az emberi jogok képviselőjét és védelmét az egyik legfontosabb stratégiai prioritásként meghatározó, 2017-2020-as stratégiai tervünk utolsó évébe lépünk, vállaljuk, hogy továbbra is a vakok és gyengénlátók teljes társadalmi részvételéért és másokkal egyenlő esélyeikért lépünk fel, védve emberi jogukat a társadalmi, gazdasági, politikai és kulturális élet minden területén. Mindent megteszünk annak érdekében, hogy hangunkat globális, regionális és országos szinteken egyaránt meghallják, arra odafigyeljenek, minden, az életünket érintő kérdésben. Az emberi jogok az ENSZ Fenntartható célok alapvető részét képezik, azok középpontjában állnak.

Az Emberi Jogok EGYESÍTEMES NYILATKOZATA

Tekintettel arra, hogy az emberiség családja minden egyes tagja méltóságának, valamint egyenlő és elválaszthatatlan jogainak elismerése alkotja a szabadság, az igazság és a béke alapját a világon;

Tekintettel arra, hogy az emberi jogok el nem ismerése és semmibevétele az emberiség fejlődésének feltétlenül hátráltatja előrelépését, ezért, és hogy az ember legfőbb vágya egy olyan világ előlétele, amelyben az érvényesül, valamint a nyomorított megsegítését emberi lények szava és meggyőződése szabad lezár.

Tekintettel annak fontosságára, hogy az emberi jogokat a jog, utalnia vélekedje, nehogy az ember végzettségében a szomszéd és az élvonás elvén létezzen kényeztetés.

Tekintettel arra, hogy igen lényeges a nemzetek közötti baráti kapcsolatok kifejeződésének előmozdítása,

Tekintettel arra, hogy az Alapokmányban az Egyesült Nemzetek népei újabb lehetnek az alapvető emberi jogok, az emberi méltóság, méltóság és értéke, a férfiak és nők egyenlősége mellett, valamint közzétételük az oktatásukat, hogy elősegítik a szociális békét és a nagyobb szabadság mellett jobb életfeltételeket valószínűleg meg.

1. Minden emberi lény szabadon születik és egyenlő méltósága és joga van. Az emberek, észrel és lelkiismeretét bírva, egymással szemben testvéri szellemben kell hogy viselkedjenek.

2. Mindenki, bármely megkülönböztetés, nevezetesen faj, szín, nem, nyelv, vallás, politikai vagy bármely más véleménye, nemzeti vagy társadalmi eredete, vagyontá, születése, vagy bármely más körülménye való tekintet nélkül hivatkozhat a jelen Nyilatkozásban közzétett összes jogokra és szabadságokra.

Ezenfelül nem lehet semmiféle megkülönböztetést tenni annak az országnak, vagy területnek politikai, jogi vagy nemzetközi helyzete alapján sem, amelyek az ország, az ember, hogy az illető ország vagy terület független, gyámság alatt áll, nem autonóm vagy szuverenitása bármely vonatkozásban korlátozott.

3. Minden személynek joga van az életre, a szabadsághoz és a személyi biztonságához.

4. Senkit sem lehet rabszolgaságban, vagy szolgátságban tartani, a rabszolgaság és a rabszolgakereskedés minden alakja tilos.

5. Senkit sem lehet kínvallatásnak, avagy kegyetlen, embertelen vagy keletlen büntetésnek vagy börtönlátogatás alávetni.

6. Mindenkinek joga van ahhoz, hogy jogainak bántalmazásáról értesítést kapjon.

7. A törvény előtt mindenki egyenlő és minden megkülönböztetés nélkül joga van a törvény előtti egyenlőséghez. Mindenkinek joga van egyenlő védelemhez a jelen Nyilatkozatot sértő minden megkülönböztetéssel és minden ilyen megkülönböztetésre irányuló felhatalmazással szemben.

8. Minden személynek joga van az alkotmányban vagy a törvényben részre biztosított alapvető jogokat sértő eljárások ellen a hazai bíróságokhoz tényleges jogorvoslatért folyamodni.

9. Senkit sem lehet önkényesen letartóztatni, őriztetni, venni vagy száműzni.

10. Minden személynek teljes egyenlő joga van arra, hogy ügyét független és pártatlan bíróság méltósággal és nyilvánosan tárgyalja, s ez határozat egyértelmű jogai és kötelezettségei felől, másrészt minden elvvel együtt bírói vagy megapapornoság felől.

11. **1/** Minden büntetőrendelést csak személyi ártatlanság mellett vélekedni mindaddig, amíg bizonyosság nyilvánosan lefolytatott perben, a védelemben szükséges valamennyi biztosíték mellett, törvényesen megállapított.

2/ Senkit sem szabad előrelvő cselekményért vagy mulasztásért, amely elkövetése pillanatában a hazai jog vagy a nemzetközi jog szerint nem volt büntetőkövetelmény. Ugyancsak nem szabad súlyosabb büntetést kiszabni, mint amely a büntetőkövetelmény elkövetése pillanatában volt alkalmazható.

12. Senkinek megfélemlítése, családtagjaira, lakóhelye megfélemlítésére vagy levezetésére nem büntetőkövetelmény szabható, sem pedig becstelenség vagy hírnévesítés megtagadása. Minden személynek joga van az ilyen beavatkozásokkal vagy sértésekkel szemben a törvény védelméhez.

13. **1/** Az államon belül minden személynek joga van szabadon mozogni és lakóhelyét szabadon megválasztani.

2/ Minden személynek joga van minden országot, ideértve saját hazáját is, elhagyni, valamint saját hazájába visszatérni.

14. **1/** Minden személynek joga van az üldözéstől más országban menekést keresni és a más ország nyújtotta menekést élvezni.

2/ Erre a jogra nem lehet hivatkozni közönséges bűncselekmény miatt, kellőképpen megalapozott állítás, sem pedig az Egyesült Nemzetek céljaitól és elveitől eltérő tevékenység esetén.

15. **1/** Minden személynek joga van valamely állampolgársághoz.

2/ Senkit sem lehet sem állampolgárságtól, sem állampolgársága megváltoztatásának jogától önkényesen megfosztani.

16. **1/** Mind a férfiak, mind a nők a házasságra érett kor elérésétől kezdve joga van fajt, nemzetiség vagy valláson alapuló korlátozás nélkül házasságot kötni és családok alapítani. A házasság tekintetében a férfiak és a nők mind a házasság tartama alatt, mind a házasság felbontása tekintetében egyenlő jogai vannak.

2/ Házasságot csak a jórészt szabad és teljes beleegyezésével lehet kötni.

3/ A család a társadalom teremtése és alapvető elemé és joga van a társadalom, valamint az állam védelmére.

17. **1/** Minden személynek, mind egyénileg, mind másokkal együttesen joga van a tulajdonhoz.

2/ Senkit sem lehet tulajdonától önkényesen megfosztani.

18. **1/** Minden személynek joga van a gondolat, a lelkiismeret és a vallás szabadságához, ez a jog magában foglalja a vallás és a meggyőződés megváltoztatásának szabadságát, valamint a vallásnak vagy a meggyőződésnek mind egyénileg, mind együttesen, mind a nyilvánosság előtt, mind a magánéletben oktatás, gyakorlás és szertartások végzése útján való kifejezés juttatásának jogát.

Tekintettel arra, hogy a tagállamok kötelesek magukat arra, hogy az Egyesült Nemzetek Szerződésével egyetemes elvvel biztosítsák az emberi jogok és alapvető szabadságok általános és tényleges tiszteltetését.

Tekintettel arra, hogy a jogok és szabadságok műbentek tekintetében közös feladatok kidolgozásának a legnagyobb jelentősége van az emlelt kötelezettség maradéktalan teljesítésének szempontjából

a közvélemény nyilvánítja az emberi jogok egyetemes nyilatkozatát

mint azt a közös szellem, amelynek elismerése minden népek és minden nemzetnek törekednie kell abból a célból, hogy minden személyt és a társadalom minden szerte, általános szent előtt tartva a jelen Nyilatkozatot, oktatás és nevelés útján előmozdítsa a jogok és szabadságok tiszteltetését tartásának kifejezésével, valamint azonos fokozaton megpróbálja hazájában és nemzetében jogszabályok útján tényleges általános és tényleges alkalmazását és elismerését mind a tagállamok népei között, mind pedig a joghatóságok által teremtett népei között.

19. Minden személynek joga van a véleményre és a kifejezés szabadságához, amely magában foglalja azt a jogot, hogy véleménye miatt ne szenvedjen zaklatást és hogy határozza való tekintet nélkül kuthatáson, átíráson és terjesztésen hírek és szemléket bármilyen kifejezési módon.

20. **1/** Minden személynek joga van békés célú gyűlékezési és egyesülési szabadsághoz.

2/ Senkit sem lehet valamely egyenlőtlen bírói bejegyzés kötelezni.

21. **1/** Minden személynek joga van a hazáji körülmények igazgatásában akár közvetlenül, akár közvetve valószínűleg képviselő útján való részvételhez.

2/ Minden személynek egyenlő feltételek mellett joga van saját hazájában közszolgálati állásba való alkalmazásához.

3/ A köztisztviselőknek alapja a nép akarat; ez az akarat egyenlő szavazati jog és titkos szavazás vagy a szavazás szabadságát ezzel egyenértékűen biztosító eljárás alapján időszakonként tartandó választásokon választásuk felől kifejezésre juttatja.

22. **1/** Minden személynek mint a társadalom tagjaként joga van a szociális biztonsághoz, minden körülmények között, nevezetesen életkor, ruházathoz, lakáshoz, orvosi gondozáshoz, valamint a szükséges szociális szolgáltatásokhoz, joga van a munkanélküliség, betegség, rokkantság, öregség, özvegység, özvegy, özvegy, valamint mindazon más esetekre szóló biztosításhoz, amikor létfontosságú eszközök akaratát független körülmények miatt élvezni.

2/ Az anyagnak és a gyermeknek költséges segítséghez és támogatáshoz adnak jogot. Minden gyermek, akár házastól, akár házastól külön született, egyenlően a szociális védelemben részesül.

23. **1/** Minden személynek joga van a neveléshez. A nevelésnek, legalábbis az elemi és alapvető oktatást illetően, ingyenesnek kell lennie. Az elemi oktatás kötelező. A technikai és szakoktatást általában kell tenni a felkészültségükre való felkészítés mindenki elő- és középső iskolai képzés egyenlő feltételek mellett nyitva kell állnia.

2/ A nevelésnek az emberi méltóságot teljes kibontakoztatására, valamint az emberi jogok és alapvető szabadságok tiszteltetésének megőrzésére kell irányulnia. A nevelésnek elő kell segítenie a nemzetek, valamint az összes faj és vallási csoportok közötti megértést, türelmet és barátságot, és általános az Egyesült Nemzetek által a béke fenntartásának érdekében kifejtett tevékenység kifejlődését.

3/ A szülők elsőbbségi jogot illet meg a gyermekeknek adandó nevelés megválasztásában.

24. **1/** Minden személynek joga van a közönséges kulturális örökséghez való szabad részvételhez, a művészetek élvezéséhez, valamint a tudomány haladásában és az abból származó javak megőrzésében való részvételhez.

2/ Mindenki joga van minden általa alkotott tudományos, irodalmi és művészeti termékekkel kapcsolatos érdekek és anyagi érdekek védelméhez.

25. **1/** Minden személynek joga van ahhoz, hogy mind a társadalmi, mind a nemzetközi viszonyok között olyan rendszer alakuljon, amelyben a jelen Nyilatkozatban közzétett jogok és szabadságok teljes hatállyal érvényesülhessenek.

2/ **1/** A személynek köteleseknek vannak a közösséggel szemben, amelynek keretében egyéni lehetősége a személyiség szabad és teljes kifejlődése.

2/ Jogainak, győzelmeinek és szabadságainak élvezete tekintetében senki sincs alárendelt más köztisztviselőnek, mint amelyet a törvény kifejezetten mások jogai és szabadságai elismerése és tiszteltetésének biztosítása érdekében, valamint a demokratikus társadalom érdekében, közszolgálati és általános jótétemények előmozdítására kötelezve rendelésben megállítják.

3/ Ezeket a jogokat és szabadságokat semmi esetre sem lehet az Egyesült Nemzetek céljaitól és elveitől eltérően gyakorolni.

26. **1/** A jelen Nyilatkozatot egyetlen rendelkezése sem értelmezhető úgy, hogy az valamely állam, nemzetiség, csoport, vagy valamely egyén részére bármilyen jogot adna arra, hogy az itt közzétett jogok és szabadságok megsemmisítésére irányuló tevékenységet folytasson ki, vagy ilyen cselekményt elkövetessen.

WBU sajtónyilatkozat a Braille-írás világnapja alkalmából – 2020. január 4.

A Vakok Világszövetsége (World Blind Union, röviden WBU) örömmel csatlakozik a Braille-írás világnapja megünnepléséhez. Az idei év a második alkalom azóta, hogy az ENSZ Közgyűlése hivatalosan is január 4-ét nyilvánította a Braille-írás világnapjává azzal a céllal, hogy felhívja a közvélemény

Ollé Attila nemzetközi referens

figyelmét a Braille-írásnak, mint a vakok és gyengénlátók emberi jogai teljes körű megvalósításában szerepet játszó egyik eszközének a fontosságára.

A WBU megragadja a lehetőséget arra, hogy kiemelje a Braille-írás fontosságát a vakok és gyengénlátók számára, és kiálljon annak, mint az információ hozzáférhetővé tétele egyik eszközének használata mellett, különös tekintettel az oktatási rendszerek keretein belül. A WBU fellép a Braille-írás-olvasás, illetve a Braille oktatási anyagok elérhetőségének előmozdítása érdekében, különösen a fejlődő országokban működő iskolákban. A WBU elkötelezett amellett, hogy ösztöndíjprogramjai révén elősegítse a Braille-írást-olvasást és az élethosszig tartó tanulást. Az ösztöndíj-lehetőségeket jellemzően olyan fejlődő országokbeli diákok nyerik el, akik hajlandóak megtanulni a Braille-t.

Ugyanakkor, a WBU arra sürgeti a Marrakeshi szerződést eddig még nem ratifikáló országokat, hogy habozás nélkül tegyék ezt meg annak érdekében, hogy minden kiadott mű és könyv hozzáférhető formátumban is elkészüljön, ideértve a Braille-t is.

A Fogyatékossággal Élők Jogairól Szóló ENSZ Egyezmény (CRPD) 21. cikke – A véleménynyilvánítás és a szólás szabadsága, valamint az információhoz való hozzáférés – arra kötelezi a részes államokat, hogy gondoskodjanak arról, hogy a lakosság számára készült tájékoztatás hozzáférhető for-

A vakok írása - Braille-írás - 6 pontból
Egy-egy ablakban megjelenő pontvariációk

A számok jelzésére számjelzőt használunk.

A nagybetűk jelzésére a előjelzőt használjuk

Magyar Vakok és Gyengénlátók Országos Szövetsége

2016.10.30.

mátumokban, például Braille-írásban is elérhető legyen. A CRPD 24. cikke – Oktatás – kimondja, hogy a részes államoknak biztosítaniuk kell azt, hogy oktatási rendszereikben a vak tanulók és hallgatók a szükségleteiknek és képességeiknek legmegfelelőbb módon, pl. Braille-ban részesüljenek oktatásban, olyan oktatók által, akik maguk is képesek a Braille használatára.

Az ENSZ Fenntartható Fejlesztési Célok (SDG) 4. fejezetében megfogalmazott cél a kiszolgáltatott személyek, ideértve a fogyatékossgal élőket is, egyenlő esélyű hozzáférésére szólít fel az oktatás minden szintjén.

A fentiek elérése érdekében a WBU arra buzdítja az országokat, hogy ratifikálják a hivatkozott szerződéseket és tegyék meg az ahhoz szükséges intézkedéseket, hogy a 4. Fenntartható célban megfogalmazottak megfelelő módon valósuljanak meg, és az egyéb akadálymentesítési technológiák támogatása mellett tegyenek a Braille-írás-olvasás fontosságának előmozdításáért. A kormányoknak több lehetőséget kell biztosítaniuk a tanárok számára a Braille-írás elsajátítására, és lehetővé kell tenniük az irodalmi művek és könyvek minél szélesebb körű, Braille formátumban történő megosztását, a Marrakeshi Szerződésben foglaltaknak megfelelően.

A Vakok Világszövetsége (World Blind Union, röviden WBU) a világszerte élő, 253 millióra becsült vak és gyengénlátó érdekeit képviselő világszervezet. Tagjai a vakok saját érdekvédelmi szervezetei és a vakokért dolgozó szervezetek, a világ több mint 190 országából, valamint a látássérültséggel kapcsolatos területeken dolgozó nemzetközi szervezetek.

További részletek a WBU honlapján olvashatók (angol nyelven): www.worldblindunion.org

Ollé Attila nemzetközi referens

Az IBM vak kutatója nem félti a Braille-írást

Ez egy jó példa arra, hogy miért kell a számítástechnikát akadálymentessé tennünk a vakok számára – mondta a World Science Forumon tartott előadását megszakító kissé kínos közjáték közben Aszakava Csieko, az IBM japán kutatója. Aszakava főként vakok számára készít akadálymentesítő eszközöket. A vak számítógéptudós éppen egy videót szeretett volna bemutatni a fejlesztéseikről, amelyet beágyazott a PowerPoint prezentációjába. Rejtély, hogy hogyan követhetett el ekkora hibát, hiszen mindenki tudja, hogy a PowerPointba ágyazott videók sose működnek.

Miközben egyre többen próbálták elindítani a videót a pulpitusnál, Aszakava megjegyezte, hogy ha látna, most biztos lenne fogalma arról, hogy mi történik.

A kutató 11 éves korában, a hetvenes évek elején úgy beütötte a fejét az uszodai medence oldalába, hogy a látóideg-károsodás miatt rohamosan romlani kezdett a látása, és 14 éves korára teljesen megvakult. Tíz évvel később diplomát szerzett angol irodalomból, de szörnyen frusztrálta, hogy vakként nemcsak az önálló mozgásban korlátozta a látókra szabott világ, de az információszerzés forrásai is végletesen beszűkültek számára. Ezért két év alatt elvégzett egy programozó kurzust.

Akkoriban még a mostani helyzetnél is sokkal korlátozottabbak voltak a vakok lehetőségei, ha informatikával akartak foglalkozni. Ezért is ment csodaszámba, hogy Aszakavát azonnal alkalmazta az IBM, és azóta is ott dolgozik. Időközben ledoktorált mérnöki tudományokból.

„Ma már minden tekintetben könnyebb vakként élni, mint mondjuk 40 évvel ezelőtt. Akkoriban alig léteztek még személyi számítógépek, okostelefonok meg pláne. Ha olvasni akartam, három lehetőségem volt: vagy hangoskönyveket hallgattam kazettáról, vagy Braille-t olvastam, vagy az Optacont használtam. Az utóbbi segítségével olvastam el a kinyomtatott kódokat is.” – mondta el az Indexnek Aszakava Csieko.

Az említett Optacon készüléket a hetvenes években fejlesztették ki, és szkennerként működött. A vakok egy 24x6 pixeles kijelzőre helyezték mutatóujjukat, majd végighúzták a könyv sorain a készülék szenzorját. Ahol fekete volt a lap (tehát betűt nyomtattak rá), ott a kijelzőbe épített apró tűk kiemelkedtek. Jobb volt, mint a semmi, de rettentően drága volt, és a nyomtatott betűket egyszerűen nem a vakok igényeit figyelembe véve tervezték, ezért azok olvasása nagyon nehézkes volt, és sok gyakorlást kívánt. Az Optacon fejlesztő cég a kilencvenes években le is húzta a rolót.

A programsorok írásához lyukkártyákat kellett lyukasztania, amely már akkor sem volt éppen a legmodernebb technológia – csakhogy egyszerűen nem létezett semmi, ami kiválthatta volna. A kutató szerint, ha grafikonon ábrázolnánk, hogy a vakok lehetőségei hogyan fejlődtek az időben, egy telítési görbét kapnánk, mert a hagyományos technológiák elérték a lehetőségeik maximumát. Viszont ahogy bejött a mesterséges intelligencia, a fejlődés ellaposodó platója újra exponenciális növekedésbe mehet át.

Aszakava IBM-en belüli laborja ma már szinte kizárólag MI-alapú technológiákat fejleszt, de a kilencvenes években az első valóban használható hangalapú internetböngészővel lett a fejlesztő világhíres. Előtte már fejleszt

tett Braille-szövegszerkesztőt, és az internet elterjedésének kezdetén online könyvtárat szervezett a szabadon hozzáférhető Braille-szövegekből. A vakoknak írt böngészőt először Netscape-pluginként terjesztették, majd 1999-ben különálló termék, az IBM Home Page Reader lett belőle. Néhány éven belül ez lett a vakok által legszélesebb körben használt browser. 2006-ban hagytak fel a fejlesztésével, a kódot nyíltá tették, és Firefox-kiterjesztéssé alakították át.

A kutató előadása közben egy Braille-nyomtatott lapról olvasta fel a beszédet. Ez manapság régmódinak hat, hiszen újabban (az okostelefonokra tölthető szövegfelismerő, képelemző appok korában) egyre kevesebb vak tanul meg Braille-t olvasni. Míg a múlt század hatvanas éveiben minden második vak gyerek használta a Braille-írást elsődleges olvasási médiumként, mára ez az arány 10 százalék alá esett.

A fő okot legtöbbször a technológiai fejlődésben látják, de legalább ekkora szerepe van benne a Braille-tanítók hiányának, illetve a technikai lehetőségeket félreértelmező szülők tévedéseinek. Azt gondolják, hogy a modern világban a gyerekeknek már nem lesz szükségük e képességekre. Pedig nagyon is van: a Braille-t olvasni képes vakok 90 százaléka dolgozik Amerikában, a Braille-t nem olvasóknak csak a harmada.

„A Braille-írás ma is az egyetlen módja annak, hogy a vak ember technikai eszközök nélkül olvasson. A gépi felolvasás nyilvános beszédek alkalmával teljesen használhatatlan. De az olvasás és a hallgatás egyébként sem ugyanaz. Tanuláshoz sokkal hatékonyabb, ha olvassuk a szöveget, mintha felolvastatjuk a számítógéppel.” – érvel Aszakava, majd így folytatja: „Ezért gondolom azt, hogy MI ide vagy oda, még 40 év múlva is használni fogjuk a Braille-írást. Nagyon fontos, hogy a lehető legkorábban elkezdjenek a gyerekek Braille-t tanulni. Én csak 15 éves koromban kezdtem, mert korábban láttam. De már ez is késő volt, az ember ujjának érzékenysége folyamatosan romlik, ahogy idősödik.”

Aszakava legnagyobb, már széles körben elérhető kutatási projektje a Carnegie Mellon Egyetem és az IBM együttműködésében vakok számára fejlesztett úgynevezett kognitív asszisztens, amelynek központi eleme egy iPhone-ra telepíthető beltéri navigációs app, a NavCog. Ez sokkal többre képes, mint a sima navigációs programok, képfelismerő funkciókat építettek bele. Ha szembe jön egy ismerős, tájékoztatja a felhasználót, hogy ki az, és az arcáról még a hangulatát is felismeri. Ha a mellettünk lévő ember hangosan beszél telefonon, figyelmezteti a felhasználót, hogy az illető a telefonján beszél, és nem hozzá szólt.

A leglátványosabb fejlesztésük mégis egy bőrönd. Valójában egy guruló robot, amely kívülről teljesen kerek bőröndnek tűnik. Vakvezető kutya módjára vezeti a vakot, aki a felhúzott fogóját fogja, és így érzékeli a fogantyúba épített taktilis interface jelzéseit. A robotnak, amely még erősen fejlesztési stádiumban van, a kereskedelmi megjelenéséig még jó pár évnek kell eltelnie, szóban lehet utasításokat adni, és ő szóban válaszol, ha komplexebb közlendője van.

Molnár Csaba

http://vakbarat.index.hu/techtud/2019/11/23/az_ibm_vak_kutatoja_nem_felti_a_braille-irast/

Nyelvünk csodái, irodalmunk szépségei

A hangomat adom – beszélgetés Bencze Adéllal

Beszélgetéssorozatunk olyan önkéntes felolvasókkal készül, akik a Bodor Tibor Kulturális Egyesületben dolgoznak, s örvendeztetnek meg bennünket újabb és újabb hangoskönyvekkel. Fogadják az interjúkat olyan szeretettel, amilyen örömmel felolvasóink nyilatkoznak.

- Kérem, mondjon nekünk pár szót magáról, elfoglaltságairól, kedvenc időtöltéseiről, stb.

- A nevem Bencze Adél, Görögországban élek. Idegen nyelvek tanításával foglalkozom. Nagyon szeretek olvasni, főleg magyar nyelven, ezért, amikor Magyarországon járok, próbálok minél több könyvet beszerezni.

- Mi motiválta önt, hogy Görögországban éljen? Hogyan telnek ott mindennapjai?

- Még a főiskolás éveim alatt ismertem meg a férjemet, majd a tanulmányok befejezése után kiköltöztem. Ennek már 13 éve. Napközben tanítással foglalkozom, van két lányom, délutántól estig ők töltik ki az időm nagy részét.

- Ha pár szóban kellene nyilatkozni a személyiségéről, mi az, amit fontosnak tart magáról elmondani?

- Nem vagyok nagy társasági ember, kevés barátom van, és nem beszélek túl sokat.

- „Az olvasás segít élni, életben maradni, növeli az empátiát, a másik ember és a világ megértését.” (Vekerdy Tamás) Mi jut erről eszébe?

- Imádok olvasni. Ha olyan könyv akad a kezembe, ami megfog, képes vagyok órákon keresztül olvasni. Hogy növeli-e az empátiát, nem tudom. Nálam például mindig van könyv a táskámban, sokszor csak azért veszem elő olvasni, hogy ne szóljon hozzám senki. Úgyhogy nálam az olvasás inkább menedék.

- Milyen témában olvas szívesen?

- Nagyon szeretem a klasszikusokat. Mivel az időm jobban engedi, mostantól szeretnék minél több könyvet elolvasni.

- Mióta olvas fel a Bodor Tibor Kulturális Egyesületnél?

- Aránylag újnak számítok. Az első könyvemet (görög nyelvtan témában) 2018-ban olvastam fel. Ezután szeretnék minél több könyvet felolvasni görög íróktól magyar nyelven.

- Hogyan tudja beszerezni a szükséges könyveket magyarul?

- Néhány könyvet nehéz beszerezni, a mostaniakat megrendeltem antikváriumokból. Volt rá példa, hogy az egyik felolvasandó könyvet a családom küldözgette viberen 15-20 oldalanként.

- Az internet segítségével sikerült kapcsolatot kiépítenie a felolvasókkal, illetve látássérültekkel?

- Az interneten el szoktam olvasni a csoport hozzászólásait, jó kis csapat, ha valaki elakad valahol, mindig találsz valakit, aki segít. Egy koncertre (vak-sötétben) szeretnék eljutni egyszer.

- Mit üzen a felolvasóknak?

- Jó érzés, hogy ennyien vagyunk, akik szeretnek olvasni, és ezt hangosan tesszük, hogy gyengénlátó embertársaink is minél több könyvvel ismerkedjenek meg. Azt üzenném nekik, hogy csak így tovább!

Köszönjük, hogy Görögországból is gyarapítja az egyesület állományát! További sikeres alkotómunkát kívánunk!

Anekdóták híres emberekről 3

Ellenállhatatlan vágy

Jászai Mari vidéken vendégszerepelt. A partnere csapnivalóan gyenge színész volt. Jászai a próbán küzdött vele, tanította, magyarázott neki – eredménytelenül.

Este, az előadáson sikerült is elrontania a nagyjelenetet. Előadás után így fakadt ki a művésznő:

- Mondja, kérem, miért lett maga színész?
 - Mert ellenállhatatlan vágyat éreztem a világot jelentő deszkák iránt.
- Mire Jászai komor királynői fenséggel válaszolt:
- Akkor miért nem lett asztalos?

Kísértés

Egyik hazai körútján Caruso néhány ezer lírát utaltatott át magának egy kisváros postahivatalába. Amikor a címére érkezett pénzért jelentkezett, az akkurátus postamester sehogy sem volt megelégedve az énekes személyi igazolványaival.

Caruso már egész halom aktát teregetett elé, ám a postás csak rázta a fejét:

- Drága uram, értse meg a helyzetet. Nem néhány garasról van szó. Ez több mint háromezer líra. Honnan tudjam, hogy ön tényleg Enrico Caruso, az ismert tenorista. És ha mégsem az, akkor tönkre vagyok téve.

Caruso felvágta bikafejét.

- Nyissa ki a fülét, kedvesem... Talán sikerül bebizonyítanom.

Azzal kieresztette a hangját, és elénekelte legkedveltebb nápolyi románát. A produkció közepére már jókora tömeg sereglett a posta köré, és hatalmas tapssal pecsételték meg Caruso személy-azonosságát.

- Megkaphatom végre a pénzemet? – kérdezte a tenorista.
- Signor Caruso – rebegte bűnbánóan a postamester. – Én egy pillanatig sem kételkedtem abban, hogy ön az, akinek mondja magát. De túl nagy volt a kísértés, hogy elszalasszak egy ilyen kivételes alkalmat, amikor ingyen hallgathatom meg a világ legszebb tenorhangját!

Mint Rubinstein

Az amerikai turnéja során Jehudi Menuhint, a világhírű hegedűművészt meghívták egy gazdag házhoz. A textilgyáros házigazda kihasználta az alkalmat, és megkérte Menuhint, hallgassa meg fia játékát, mert mindenki nagyon tehetségesnek tartja.

- Amikor a gyerek befejezte az alkalmi koncertet, Menuhin azt mondta:
- Kérem, a gyerek úgy játszik, mint Arthur Rubinstein.
 - De hisz Rubinstein nem tud hegedülni – csodálkozott a gyerek apja.
 - Ezért hasonlítottam hozzá – felelte Menuhin.

Egy büszke apa

A múlt század francia irodalmának egyforma büszkesége a két Dumas: apa és fia. Az öreg Dumas leghíresebb, legismertebb művei a Három testőr és a Gróf Monte Christo sorozat. A fiatal Dumas legjobb műve a Kaméliás hölgy, amely Puccini Traviata című operája szövegkönyvének alapjául is szolgált.

Amikor az ifjú Dumas a Kaméliás hölgyet megjelentette, a könyv egyszeriben oly átütő sikert aratott, hogy az író, barátai rábeszélésére színdarab formájában is megírta. Egy kitűnő párizsi színház vette meg a darabot, és a mű ebben a formájában is folytatta diadalútját. Mindjárt a bemutatón meghódította Párizs színházlátogató közönségét.

A bemutatón természetesen jelen volt a büszke apa is, és az első felvonás utáni szünetben boldogan vegyült el a közönség közé, hogy fia diadalát élvezze.

Egyszer csak elébe állt egy elegánsan öltözött polgár a nejével együtt, megragadta az öreg Dumas kezét, és lelkesen így kiáltott fel:

– Mester! Köszönjük önnek ezt a művet, talán még életben ily csodásat nem írt. Gratulálok az írók fejedelmének!

Dumas végighallgatta a dicsérő szavakat, majd elengedve a fellelkesült úrgazdag párnás kezét, szerényen így szólt:

– Köszönöm a gratulációt uram, de meg kell vallanom, hogy az csupán fele részben illet meg engem. Én ugyanis nem a darabot alkottam, csak a szerzőt!

Légy eredeti!

Szép Ernőhöz, a neves íróhoz bekopogott egy fiatalember.

– Művész úr – mondta alázatos hangon – nemrég elküldtem önnek a novellámat. Tudja, azt az igen eredeti témájú novellát! Méltóztatott már elolvasni?

Szép Ernő felnézett és a világ legtermészetesebb hangján válaszolta:

– Ó hogyne! Nem is egyszer! Az utóbbi tíz évben legalább százszor olvastam már ezt a történetet!

Zöldségdiéta

Jack London amerikai író egyszer az orvos szigorú zöldségdiétára fogta, semmi mást nem ehetett.

Másnap a beteg íróhoz látogató érkezett, jókora csokor virággal. Jack London így köszönte meg a figyelmességét:

– Köszönöm a virágot. Bizonyára nagyon ízlik majd!

A hit ereje

A nagy angol író, Bernard Shaw utazásai során az egyik kisváros határában az ég felé tekintő és könnyörgő társasággal találkozott. Megkérdezte tőlük, hogy mit csinálnak.

– Esőért imádkozunk – felelte egyikük.

Shaw arcán huncut mosoly jelent meg:

– No, tibennetek sem lehet valami erős hit! – jegyezte meg – Idejöttök esőért imádkozni, és egyikőtök sem hozott esernyőt!

<http://www.muvesz-vilag.hu/anekdotak/>

Összeállította: Árvay Mária

Versvilág – összeállította Árvay Mária

Gulyás Pál: Tündöklő pillanat

Úgy hömpölyögnek a napok,
mint a folyók hullámai,
s hiába állják útjukat
a városok kőházai:
átsuhannak a tűzfalon,
előttük nincsen semmi gát
s hamuval hintik be a mély
szemek merengő sugarát.
Áttörik a dús orgona
némán himbáló lombjait
s az orgonák sötétlila
virága elhalványodik...
Hulláma győzedelmesen

görget csontot és koponyát,
ő fúta a piramisok
ormára a századok porát!

Úgy hömpölyögnek a napok,
ahogy a zúgó ár szalad,
de engemet nem érdekel,
csak a tündöklő pillanat!
Itt ülök kint az udvaron
és bámulom árnyékos fáit,
melyeknek lenge levelén
a lüktető Nap átvilágít.

Czóbel Minka: Egyszer volt...

Egyszer volt, hol nem volt -
Mi van szép a múltban?
Hogy vissza nem jöhet,
Hogy idejét múlta!

Volt egyszer egy sugár,
Széjjeláradt fénye,
Örök, határtalan,
Nagy végtelenségbe.

Egyszer volt egy virág, -
Elmúlt a tavasza,
Nem viríthat többé
Idegen tavaszra.

Soha többé azt az
Egy sugárt nem látod,
Hiába keresnéd
Azt az egy virágot.

Volt egy fehér felhő
Odafenn az égen,
Fuvalom elkapta,
Széjjelmosta régen.

Egyetlen egy út van,
Amely hozzá vezet:
Hamvas, ködös, édes,
Fájó emlékezet!

Greguss Ágost: Az élet kertje

Egy rózsás kertben - életünk ilyen kert -
Sétálni láttam tíz szál úri embert.
Hangzott panasz kilencnek ajakárul:
"Beh kár, hogy a rózsához túske járul!"
Egyetlen egy volt így elmélkedő:
„- Beh jó, hogy túske közül rózsza nő!”

Sárosi Árpád: Holnap

Nem érzem nyomorát a mának,
Szó nélkül szenvedem...
Nem fáraszt, de új harcra biztat
E néma küzdelem...

Reményeim valóra váltja,
És megváltóm lesz ő...

Nyugodtan várom, mikor virrad,
A holnap mikor jő?

Holnap, a szép boldog holnap...
Az lesz a győzelem...
Dalt zengek, míg hörögve múl ki,
A ma, az ellenem.

Holnap, te holnap, várlak, jössz-e?
S így tűnik el sok év...
És rohanok elédbe szakadatlan:
Nyugalmas, csendes rév...

Bízva a holnap hajnalában
Lelkem előre tör...
Míg egyszer csak utamat állja
A rév - a sírgödör.

Ihász Aladár: Beszélhet tőlem...

Beszélhet tőlem bárki, bármit,
Már én csak arra hallgatok,
Amit szívem mond, - s el nem ámít,
Jóakaróim, ajkatok.

Igaz, ezért az embereknek
Nagy része gúnyol, kinevet, -
De, aki nem tart a tömeggel,
Nem is vár az más egyebet.

...nekem elég, ha a virágok
Elégedetten intenek,

S mosolyra nyílnak a nyomomban,
Itt-ott a könnyező szemek

Elég, ha tudják a magasban,
Ott fent a csillagok megett,
A lelkeket mi ösztökéli,
S miért nem lett az szárnyszegett.

Elég, ha tudják, életem bár
Fékezhetetlen vad patak, -
Benne virágok ringatóznak
S csillagsugárok játszanak...

<https://www.eternus.hu/>

Első a család

A Braille-írás eredetileg nem vakoknak, hanem katonáknak készült

Ugyan a teljes esélyegyenlőségtől még távol vagyunk, az elmúlt évszázadokban sokat javult a vakok helyzete a társadalomban. A világ hatalmas köszönettel tartozik Louis Braille-nak (aki maga is vak volt, egy gyerekkori balesetben veszítette el a látását), aki 15 évesen fejlesztette ki az írásmódot, ami a mai napig szinte változatlan formában segíti rengeteg ember életét.

Az írni és olvasni tudás rendkívül fontos szerepet tölt be a társadalmunkban. A tudásunk jelentős részét olvasva sajátítjuk el, és ez a 19. századig elég nehéz volt a vakok és gyengénlátók számára. Braille a párizsi Vak Fiatalok Nemzeti Intézetében kezdte meg tanulmányait, ahol akkoriban az

úgynevezett Haüy-módszert használták az írott szöveg megjelenítésére, ami abból állt, hogy a latin betűs írást dombornyomással emelték ki, nagyjából úgy, ahogy ma a dombornyomott bankkártyákon a kártyaszámot. Ez egy látó ember számára logikus megoldásnak tűnhet, de a gyakorlatban nem olyan könnyű a betűk íveit kivenni tapintással, ráadásul a könyvek drágák és nagyon sérülékenyek voltak. Az iskola indulásakor mindössze három ilyen könyve volt az egész intézetnek.

1821-ben Charles Barbier de la Serre megkereste az intézetet, hogy nincs-e kedve a diákoknak kipróbálni az Ecriture Nocturne-t, azaz éjszakai írást, amit pár éve fejlesztett ki a hadseregnek azért, hogy a katonáknak ne kelljen lámpát gyújtani, hogy elolvassanak vagy megírjanak egy üzenetet. Bár maga a cél tényleg elég fontos volt – az ellenséges vonalak mögött elég gáz lebukni egy szerelmes levél miatt – a megvalósítás túl komplexnek bizonyult az egyszerű bakák számára, így a vezérkar nem kért az Ecriture Nocturne-ből.

Ez a katonai éjszakai írás a mai Braille-írás alapja. A karaktereket a Braille-hoz hasonlóan domború pontokkal jelölték benne, bár többel, 2x6-tal. Braille ezt leegyszerűsítette 2x3 pontra, és 1829-ben már meg is jelentette az abc-jének első formáját. Ezt 1837-ben követte a második verzió, ami elhagyott pár elemet az eredetiből, hogy még egyszerűbb legyen a használata. A pontokat egy cipészek által használt ár segítségével készítette. Ez az a szerző, ami korábban a balesetben elvesztette a látását.

Hogy egyszerűbbé tegye az írást, kidolgozott egy eszközt, amivel egyszerűbbé tette a betűk papírra vetését. Két fémcsíkot rögzített egy palatáblára, amik egyenes vonalakat eredményeztek. A Braille-írást balról jobbra kell olvasni, tehát a táblát használva jobbról balra kell írni, úgy, hogy a vezető segítségével a megfelelő pontokat kell megnyomni egy pontozóval. Ha megfordítják a lapot, már balról jobbra olvasható az írás. A későbbi verziók segítségével már matematikai egyenleteket is el lehetett végezni, vagy kottát írni és így zenét is szerezni.

Amint Braille végzett a tanulmányaival, felvették az intézetbe tanársegédnek, majd 1833-ban tanárnak. Történelmet, geometriát és algebrát tanított 40 éves koráig, amikor betegség miatt vissza kellett vonulnia. Tehetséges orgonista és csellista is volt, több francia templomban is orgonált. Hiába dolgozott az intézetben, amikor kifejlesztette a Braille-írást, az ő élete alatt még nem vezették be annak oktatását. Haüy utódja nem akart eltérni az alapító rendszerétől, és még egy történelemtanárt is kirúgott azért, mert az lefordított Braille-ra egy könyvet. A feltaláló halála után két évvel, 1854-ben kezdték csak oktatni az írásmódját.

Ugyan a pontozó még ma is működik, azért már léteznek egyszerűbben használható eszközök, mint például a Braille-írógép, a hagyományos szövegek kezelésében pedig ma már sokat segítenek a felolvasó programok.

Világi Máté

https://vakbarat.index.hu/tudomany/til/2019/11/01/braille-iras_louise_braille_vak_charles_barbier/

„Az egyik leggyönyörűbb emberi hivatás” – A Távszem operátorok élményei

A Távszem operátorok és ügyfélszolgálatos kollégák elsősorban megköszönni szeretnék azt, hogy az elmúlt hónapokban megannyi élethelyzetben láthattunk a távolból, így egy kicsit mi is ott lehettünk, részesei lehettünk ezeknek az élethelyzeteknek. Persze mindehhez kellett a telefonkészülék és annak kamerája (is).

Ennek köszönhetően...

A legmelegebb hónapokban többször voltunk ott nyaralásokon. Ellenőriztük, hogy jó-e még a naptej. De utazni nem csak nyáron lehet, így szinte minden nap néztünk buszmenetrendet, mindamellett ott voltunk a vasútállomásokon is, hogy leolvassuk, melyik vágányról indul a vonat. Volt, hogy mi magunk is felültünk (persze csak idézőjelben) a buszra és az elejtett jegyet kerestük. Vagy átmentünk együtt kereszteződéseken, természetesen csak miután szóltunk, hogy zöldre váltott már a lámpa.

Ott voltunk jóban és rosszban. A hétköznapiakban.

Amikor megjött a posta, olvastunk közleményeket, kerestünk a számlákon örömhíreket... Hát nem mindig találtunk.

Reggelente ellenőriztünk sminket, ruhát, ékszert. Napközben a legváltozatosabb dolgokat csináltuk együtt. A teljesség igénye nélkül: Voltunk együtt múzeumban és elmondtuk, mit látunk a képen. Azonosítottunk bankjegyeket; papírpénzt és fémet is. Utóbbi volt, hogy elgurult. És azt akkor együtt kerestük. Máskor zokni veszett el, vagy zoknit kellett párosítani. És ha már itt tartunk, nagyon sokszor mostunk is együtt, ellenőriztünk mindenféle kijelzőt, olvastunk sokféle órát, vizet, gázt, és még a kazán nyomását is.

Néztük a kamerán keresztül sokszor a számítógépek monitorját is. Olykor mi is megerőltettük a szemünket az ellenőrző kódok közötti kiigazodásban.

Tanultunk és olvastunk együtt rengeteg műfajban. Együtt zenéltünk is. Szemügyre vettünk kötőt, néztünk CD borítót, vagy kerestünk egy bizonyos lemezt.

Ott voltunk a bevásárlások során, megkerestük a kakaóscsigát, felolvastuk az árát. Voltunk számtalan konyhában, olvastunk számos elkészítési javaslatot. De még baromfiudvaron is voltunk; megszámloltuk a tyúkokat. Máskor pedig a kontaktlencse esett ki. És azt is megtaláltuk. Reméljük, még azelőtt, hogy kiszáradt volna.

Ott voltunk a jóban és rosszban. A hétköznapokban és hétvégéken. Éjjel és nappal 0-24-ben. Ott voltunk kutyasétáltatás közben, néztük, hogy merre játszik, csahol, mit eszik...

Ott voltunk a születésnapokra való készülődésekkor, amikor meg kellett nézni, hogy vanília cukor van-e előkészítve az ünnepi tortához.

Mértünk együtt újszülötteket is, megnéztük, hogy éppen hány grammot nyomnak. Máskor és máshol olvastunk lázmérőt, betegtájékoztatót, a vérnyomásmérő beállításait. Halottak napján a sírkő feliratát. Mikuláskor ellenőriztünk mikulászacskót, amikor azt kellett szemügyre venni, hogy van-e rajta rajzolva télapó. És ott voltunk és leszünk az adventi koszorú gyertyájának meggyújtásánál is.

Táv szemnek lenni, valamennyiünk számára, az egyik leggyönyörűbb emberi hivatás. Nagyon várjuk a hívásaikat a továbbiakban is. És nagyon szépen köszönjük!

Írta és a Távszem projektzáró eseményén felolvasta:
Harangi Emese Távszem operátor

Ismerjük meg a mentorok munkáját

„Akik a távolból helyettünk látnak” sorozatban elbeszélgettünk a Távszem operátorokkal és ügyfélszolgálati munkatársakkal. Januártól bepillantást nyerhetünk a mentorok munkájába, akik a látássérülteknek, igény szerint, az iPhone és a Távszem alkalmazás használatát megtanították, segítettek a regisztrációban, valamint bármilyen felmerült kérdésre igyekeznek válaszolni, nem utolsósorban pedig kapcsolatot jelentenek a Távszem projekt csapata és a tagegyesületek között. Ismerkedjünk meg velük kicsit közelebbről!

Beszélgetés Bora Sándor Távszem mentorról

- Kérem, mondjon magáról pár szót, meséljen mindennapjairól, szabadidős tevékenységeiről, stb.

- Bora Sándor vagyok, 44 éves látássérült. 2013-ban szereztem szociálpedagógus diplomát a Debreceni Egyetem Gyermeknevelési és Felnőttképzési Karán, és kezdtem el dolgozni a Látássérültek Észak-Alföldi Regionális Egyesületénél, mint szociálpedagógus és rehabilitációs mentor és tanácsadó.

Feleségemmel, Anitával 3 gyermeket (Blanka 3 éves, Benedek 6, Tibor 15 éves) nevelünk. Szabadidőm nagy részét gyermekeimmel töltöm és Fülöp kutyussal. Ha jut idő, gyakran nézek filmeket, néha hangoskönyvet hallgatok.

- Mi az, amit a személyiségéről fontosnak tart elmondani?

- Személyiségemet tekintve, talán a legfontosabb, hogy kellő segítőkészséggel és türelemmel rendelkezem. Persze ennek elérésén sokat dolgoztam. Megtanított az elmúlt évek munkatapasztalata és a gyermekeim születése és nevelése.

Természetesen vannak negatív személyiségjegyeim is, amikkel úgy gondolom, tisztában vagyok és próbálom őket csiszolgatni nap mint nap.

- Hogyan került kapcsolatba a mentori munkakörrel?

- A mentori munkakörrel munkahelyem révén kerültem kapcsolatba. Itt szereztem tudomást a projektről, és a mentori munkaköréről. Átgondolva alkalmasnak éreztem magam és megpróbáltam.

- Mi motiválta önt, hogy mentorként is dolgozzon?
- Már a projekt megjelenése előtt évekkal használtam iPhone-t és napi kapcsolatban álltam látássérült egyesületi tagokkal. Így magától értetődő volt, hogy ha erre lehetőség van, szeretném átadni azt a tudást és tapasztalatot, aminek elsajátításával egy önállóbb életet ismerhet meg minden látássérült.

- Milyen hasznos tapasztalatokkal gazdagodott mentori munkája során?
- Mint említettem, segítő szakmából kifolyólag, eddig is sokat voltam kliens közelben, de mentori munkám talán még több türelmet, kitartást igényel.

- Melyek azok a témakörök, amiket a legnehezebb megtanítani az érdeklődőknek és miért?

- Ez szerintem személyiségfüggő, vannak, akik könnyebben tanulnak és vannak, akik nehezebben. Természetesen nagyban hozzájárul ehhez a kliens akarata, elszántsága. De ha mindenképpen ki kell emelni valamit az a VoiceOver használatához szükséges kézmozdulatok, gesztusok, mivel ezek kellő finommotorikát igényelnek.

Ha a mentorált teljesen „új”, azaz nincs egyáltalán okostelefon felhasználói tapasztalata, nehézséget okoz maga az egész rendszer működésének megértetése. Leggyakrabban talán a Távszem alkalmazás használata közbeni telefonpozicionálás megtanítása számít fő problémának.

- Mennyi ideig tart egy-egy jelentkező oktatása?
- Ez is nagyon széles skálán mozog. Átlagban az első találkozásnál minimum 2 órás felkészítés előzi meg a telefon átadását. Itt megismertetem a leendő iPhone tulajdonost az alapmozdulatokkal (VoiceOver ki- és bekapcsolása, egy adott alkalmazás megkeresése, megnyitása, bezárása, telefonkönyvben történő keresés, híváskezdeményezés, hívásmegszakítás, stb).

Ha ezek már biztosan mennek, csak akkor kapja meg az illető a készüléket és ezt követően személytől függően további egyéni vagy csoportos oktatások várnak rá. 8-10 óra fejlesztés után már olyan tudást szerez egy-egy ügyfél, amivel biztosan használja az alapvető funkciókat, alkalmazásokat. Viszont ez egy soha véget nem érő folyamat, mivel ahogy bővül a felhasználó digitális kompetenciája, újabb és újabb megválaszolendő kérdések merülnek fel.

- Milyen visszajelzések érkeznek a felhasználóktól?
- Túlnyomórészt pozitív (95%), a sikerélményeknek köszönhetően. Eleinte sok embertől hallottam már, hogy ez nekem nem fog menni. Ilyenkor kellő bátorítás és újabb oktatás(ok) után fel lehet hozni minden felhasználót arra a szintre, amivel biztosan tudja kezelni a Távszemet. Vannak építő jellegű ész-

revételek is, amit természetesen jelzek a projekt vezetőségének, és néha megjelennek negatív kritikák is, szerencsére elvétve. Ezek legnagyobbbrészt külső, független okok miatt adódnak (nem megfelelő a hang- vagy képminőség).

- Szokta tartani a kapcsolatot a Távszem operátorokkal? Milyen célból?

- Igen, főleg a projekt elején kellett velük kapcsolatba lépnem. Ezek általában adminisztrációs okok miatt történtek (elfelejtett jelszó, nem megfelelően működő alkalmazás, hibás e-mail cím, stb.).

- Hol és hogyan jelentkezhettek önnél az érdeklődők?

- Az érdeklődők az egyesület irodájában személyesen vagy telefonon tudnak elérni.

- Mit üzen az olvasóknak?

- „Soha ne mondd, hogy soha!”

Ha megpillantod az ajtót a „Távszem” felirattal, ne félj belépni rajta, mert odaát egy önállóbb, szabadabb világ vár.

Kívánjuk, hogy minél többen csatlakozzanak ehhez a szabadabb világhoz!

Árvay Mária

Beszélgetés Lukács Ágota Távszem mentorral

A sokéves közös ismeretségre való tekintettel tegező formát használok beszélgetésünk során.

- Kérlek, mondj magadról pár szót, mesélj mindennapjaidról, szabadidős tevékenységeidről, stb.

- Lukács Ágota vagyok. Születésem óta teljesen vak vagyok, a Vakodába jártam általánosba, majd Mezőtúron – szülővárosom és jelenlegi lakhelyem –, a Teleki Blanka gimnáziumban érettségiztem. Diplomám nincs, egy szoftverüzemeltetői tanfolyamon szerzett OKJ-s bizonyítvány teszi lehetővé, hogy jelenlegi munkámat végezzem. A Vakok és Gyengénlátók Jász-Nagykun-Szolnok Megyei Egyesülete Elemi Rehabilitációs Központjában vagyok informatikaoktató, amibe beletartozik az okostelefon használatának tanítása is. Az egyesületnél 2012. május 1., a rehabközpontban 2017. október 1. óta dolgozom.

A rehabközpontos munka mellett szeretek más munkában is részt venni az egyesületnél: kutyás szemléletformáló programokon veszek részt, illetve az egyesület irodalmi pályázatát is én koordináltam az utóbbi néhány évben.

Egyedül élek, azaz mégsem, mert szinte mindig és mindenhol velem van Vacak, jelenlegi lab-golden vakvezető kutyám, illetve ha hazatérünk, egy Bátor nevű németjuhász kutya és öt nimfa papagáj fogad.

Szabad időmet leginkább a barátaimmal való kapcsolattartás és állatkaimmal való foglalkozás tölti ki. Szeretek írogatni is, de nem tartom magamat írónak, csak néha kitör belőlem egy-egy firkálmány, amit Facebookon osztok meg a nyilvánossággal. Facebookon gyakran írok humoros, vagy elgondolkodtató, rövidebb bejegyzéseket is, amikben vagy egy napi történetet mesélek el, vagy egy felfedezést, érzést, amiről úgy gondolom, érdemes kitenni a netre, mint érdekességet, humort vagy éppen tanulságot. Nagyon szeretek utazgatni barátaimhoz, barátaimmal, utazás közben, ha nem beszélgetek vagy alszom, szeretek olvasni és zenét hallgatni.

- Mi motivált, hogy mentorként is dolgozz?
 - A Távszem projektben rejlő lehetőségek, használatának minél szélesebb körű kiaknázása és a tapasztalatok átadása. Nagyszerű dolog és remekül segíti a Távszem a látássérültek életét.

- Tulajdonképpen mi a mentor feladata?
 - Sok minden. Egy rakás papírmunka, a projektben résztvevő és nyertes pályázók segítése az iPhone-ok és a Távszem használatában. Ennél ponto-

sabban nem is szeretném meghatározni, mert a mentori munkám beletartozik az egyéb munkámba, ahol viszont teljesen egyénre szabottan foglalkozhatok távszemes és nem távszemes tanulóimmal egyaránt.

- Melyek azok a témakörök, amiket a legnehezebb megtanítani az érdeklődőknek és miért?

- Változó, mindenkinek más. Most kategorizálhatnám a klienseket több szempontból is, pl. született vak, később megvakult, aliglátó, gyengénlátó, idős, fiatal, használt-e már iPhone-t, stb., de nem igazán szeretek kategorizálni. Minden egyén más, mindenkinek mások az igényei és nehézségei is.

- Mennyi ideig tart egy-egy jelentkező oktatása?

- Egyén és igényfüggő.

- Kaptál-e már valamilyen visszajelzést a tanítványoktól?

- Természetesen igen. Általában jókat, de volt már rá példa, hogy legjobb kliensem is kizökkentette valami sikertelenség a nyugalmából és akkor velem szemben volt kicsit keményebb, felháborodottabb, de talán még inkább megerősödött a bizalom, ha együtt megoldást találtunk.

- Hol és hogyan jelentkezhetnek nálad az érdeklődők?

- Szolnokon, a Hild Viktor utca 1. külső földszint 10. alatt, illetve a +36(56)514-085 vezetékes telefonszámon minden munkanap 8:30 és 13:30 között.

Munkádhoz további sok sikert kívánunk!

Árvay Mária

Megszületett a döntés a nyugdíjak, ellátások emeléséről

A napokban került kihirdetésre a nyugellátások és egyes más ellátások 2020. január havi emeléséről rendelkező 300/2019. (XII. 11.) kormányrendelet.

Korábban, a novemberben folyósított egyösszegű kifizetés kapcsán már írtunk arról, hogy az akkor – a fogyasztói árak növekedése következtében – kiutalt összeg egy hónapra eső része, azaz a novemberi ellátás 0,7 százaléka 2020 januárjában nyugdíjemelésként az ellátásba beépül. Ezt természetesen a nyugdíjemelésről rendelkező most megjelent kormányrendelet is megerősítette. Ez azt jelenti, hogy akik novemberben részesültek egyössze-

gű kifizetésben, azok ellátása januárban – a januári nyugdíjemelés mellett – 0,7 százalékkal is emelkedik majd.

A kormányrendelet értelmében a 2020. január 1. előtt megállapított nyugellátások és egyes más ellátások 2020 januárjától 2,8 százalékkal kerülnek emelésre. Ez úgy történik, hogy az ellátás összegét először a fent említett 0,7 százalékkal emelik meg, majd az így megnövelt összegre kerül végrehajtásra a 2,8 százalékos mértékű emelés.

A most tárgyalt nyugdíjemelés érinti a saját jogú és hozzátartozói nyugellátásokat (pl. özvegyi nyugdíj, árvaellátás, stb.), továbbá egyéb ellátásokat, közülük ezúttal most csak a fontosabbakat megemlítve: rokkantsági ellátás, rehabilitációs ellátás, rokkantsági járadék, fogyatékosági támogatás, vakok személyi járadéka, hadigondozottak pénzellátásai, stb..

Fontos hangsúlyozni, hogy a 2020. januári ellátást már emelt összegben kapják az érintettek.

Még néhány fontos információ:

Ha a rokkantsági járadék 2020. január 1. után kerül megállapításra, annak havi összege 38.670 forint.

A megváltozott munkaképességű ellátások kiszámítása során érvényesülő alapösszeg 2020. január 1-jétől 104.405 forint.

Gulyásné dr. Bölkény Ágota jogtanácsos

Minimálbér változása és ami azzal összefügg

2020. január 1-jétől ismét változik a minimálbér, illetve a garantált bérminimum összege. A 367/2019. (XII. 30.) kormányrendelet alapján a teljes munkaidőben foglalkoztatott munkavállaló részére megállapított alapbér kötelező legkisebb összege (minimálbér) teljes munkaidő teljesítése esetén, havibér alkalmazásakor – a 2019-ben érvényes 149.000 Ft helyett – 2020. január 1-jétől 161.000 forint lett, ami hetibér alkalmazása esetén 37.020 forintot, napibér alkalmazása esetén 7410 forintot, órabér alkalmazása esetén pedig 926 forintot jelent.

Ettől eltérően a legalább középfokú iskolai végzettséget, vagy középfokú szakképzettséget igénylő munkakörben foglalkoztatott munkavállaló részére alapbérként az ún. garantált bérminimumot kell megállapítani, ami 2020. január 1-jétől teljes munkaidő teljesítése, illetve havibér alkalmazása esetén – a 2019-ben érvényes 195.000 Ft helyett – 210.600 forint lett, ami hetibér

alkalmazása esetén 48.420 forintot, napibér alkalmazása esetén 9690 forintot, órabér alkalmazása esetén pedig 1211 forintot jelent.

(Fontos hangsúlyozni, hogy mind a minimálbér, mind pedig a garantált bérminimum esetében bruttó összegről beszélünk.) Részmunkaidős foglalkoztatás esetén e minimum összegeket természetesen arányosan csökkentve kell alkalmazni, azaz például napi 6 órás foglalkoztatás esetén a minimálbér havi összege 120.750 Ft.

A minimálbér, valamint a garantált bérminimum összegének módosulása több ellátás, kedvezmény, illetve kötelezettség mértékét érinti. Alább ezek közül említünk néhányat, reményeink szerint azokat, amelyek olvasóinkat leginkább érinthetik.

Megváltozott munkaképességűek ellátása melletti munkavégzés

Az Mmtv (2011. évi CXCI. törvény) alapján a rehabilitációs vagy rokkantsági ellátásban részesülő személy munkavállalása esetén érvényesülő keresetkorlát idén januártól 241.500 Ft-ra változott (most ez a minimálbér 150%-a). Az ellátásra való jogosultság tehát akkor szűnik meg, ha az érintett jövedelme három egymást követő hónapban meghaladja a most említett keresetkorlát összegét. Fontos felhívni a figyelmet arra, hogy aki egyéni vállalkozóként, vagy társasvállalkozás tagjaként folytat kereső tevékenységet, annál az ellátás melletti keresetkorlát nem a minimálbérhez, hanem a garantált bérminimumhoz igazodik, vagyis ebben az esetben a keresetkorlát 315.900 Ft.

Változott a rehabilitációs hozzájárulás mértéke

Mint ismeretes az Mmtv alapján a 25 főnél több munkavállalót foglalkoztató munkaadók akkor kötelesek rehabilitációs hozzájárulást fizetni, ha az általuk foglalkoztatott megváltozott munkaképességű munkavállalók létszáma nem éri el a foglalkoztatottak létszámának 5%-át (kötelező foglalkoztatási szint). A munkaadók által fizetendő rehabilitációs hozzájárulás mértéke a tavalyi évben irányadó 1.341.000 forinttal szemben idén 1.449.000 Ft, amit annyiszor kell megfizetni, ahány megváltozott munkaképességű munkavállaló a kötelező foglalkoztatási szint eléréséhez hiányzik.

A szociális hozzájárulási adóhoz kapcsolódó kedvezmény maximális mértéke is módosult

A megváltozott munkaképességű személyt foglalkoztató munkaadó (történetesen a foglalkoztatás akár munkaviszonyban, akár egyéni vállalkozás keretében, vagy társasági tagi jogviszonyban) adókedvezményként a megválto-

zott munkaképességű személy foglalkoztatásával kapcsolatban kiszámított adóalap, de legfeljebb az adott évre érvényes minimálbér kétszeres összege (322.000 forint) után megállapított ez évtől 17,5 százalékos mértékű adó megfizetése alól mentesülhet (2018. évi LII. törvény 13. §).

A személyi kedvezmény mértékének változása

A személyi jövedelemadóhoz kapcsolódó, a súlyosan fogyatékos adózókat megillető kedvezmény is módosult, hiszen annak mértéke az adóév első napján érvényes havi minimálbér 5%-ával egyezik meg. Ez jelen esetben annyit jelent, hogy az adózó által fizetendő adó összegét ebben az évben havonta 8050 forinttal kell csökkenteni a tavalyi évben irányadó 7450 forinttal szemben.

Módosult a gyermekgondozási díj (gyed) maximális mértéke is

A biztosítási jogviszony alapján járó gyed mértéke a naptári napi alapösszeg 70%-a, legfeljebb azonban az adott évre irányadó minimálbér 2-szeresének 70%-a, ami ebben az évben 225.400 forint (gyed maximális összege).

Ettől eltérően a felsőfokú tanulmányokra tekintettel járó gyed összege felsőfokú alapképzésben, vagy szakképzésben, vagy felsőoktatási szakképzésben, valamint a szakirányú továbbképzésben résztvevő hallgató esetén a jogosultság kezdő időpontjában irányadó minimálbér 70%-a, ami ebben az évben 112.700 forint,. A mesterképzésben, egységes, osztatlan képzésben, illetve doktori képzésben résztvevő hallgató esetében pedig a jogosultság kezdő időpontjában érvényes garantált bérminimum 70%-a, ami idén 147.420 forint.

Talán mondani sem kell, hogy a gyed esetében is bruttó összegekről beszélünk, melyből járulék levonása történik.

Gulyásné dr. Bölkény Ágota jogtanácsos

2019. december közepén jelent meg a családvédelmi akciótervvel összefüggő egyes törvények módosításáról rendelkező 2019. évi CXXVI. törvény, mely számos törvény módosítását tartalmazza

Ezek közül most csak néhányat ismertetünk, szándékaink szerint azokat, amelyek olvasóinkat érinthetik.

A salátatörvénynek köszönhetően a szociális törvény (1993. évi III. törvény) több ponton módosult. Kiseb változások történtek például az ápolási

díjra, illetve a gyermekek otthongondozási díjára vonatkozóan is, ezek azonban zömmel technikai módosulások. Közülük talán egyet érdemes kiemelni: mint ismeretes 2019. január 1-jétől – külön erre irányuló felülvizsgálat nélkül – gyermekek otthongondozási díját (gyod) állapították meg azoknak a vérszerinti, illetve örökbefogadó szülőknek, akik 2018 decemberében gyermekükre tekintettel ápolási díjra voltak jogosultak. A vonatkozó szabályozás alapján 2019. július 1. és december 31. között a hatóságnak érdemben, ténylegesen is felül kellett vizsgálni mindazok gyod-ra való jogosultságát, akik az ápolási díj alapösszegére voltak jogosultak és helyette kapták a gyod-ot, vagy korábban, a gyod megállapítását megelőzően ugyan magasabb összegű, illetve kiemelt ápolási díjban részesültek, de 2019-ben egyébként is esedékessé vált náluk a soros felülvizsgálat.

Ha a felülvizsgálat eredménye az, hogy az egyébként súlyosan fogyatékos vagy tartósan beteg gyermek nem önellátásra képtelen, akkor a szülő gyod-ra való jogosultságát 2019. december 31-étől a hatóság megszünteti. Ez a helyzet sajnálatos módon akár a látássérült gyermekek esetében is fennállhat, minthogy továbbra sem változott – a sokat vitatott – a jogosultság felülvizsgálatához szükséges szakértői felülvizsgálat szempont, illetve pontozási rendszere. Az ennek alapján vizsgálandó tevékenységek, funkciók (öltözködés, étkezés, tisztálkodás, lakáson belüli közlekedés, stb.) vizsgálata ugyanis nem minden, egyébként súlyosan fogyatékos ember önellátásra képességének értékelésére ad megfelelő választ. A 2020. január 1-jétől hatályba lépő szabályozás alapján: Ha a felülvizsgálat következtében a gyod-ra való jogosultság 2019. december 31-ével megszűnt, az ugyanazon ápolott személyre tekintettel 2020. január 31-éig ápolási díj vagy gyermekek otthongondozási díja megállapítása iránt benyújtott kérelem esetén – ideértve a korábban benyújtott, még el nem bírált igényeket is – a jogosultságot – annak fennállta esetén – 2020. január 1-jétől kell megállapítani.

További fontosabb változás, hogy módosultak a tartós ápolást végzők időskori támogatásának jogosultsági feltételei is. Az alkotmánybíróság 25/2019. (VII. 23.) határozatában megfogalmazott alkotmányossági követelménnyel összhangban (erről korábban részletesen írtunk), erre az ellátásra a törvény alapján az a szülő lehet jogosult, akinek az öregségi nyugdíjra való jogosultságát megállapították, ha az öregségi nyugdíjra való jogosultság kezdő időpontját megelőzően összeszámítva legalább 20 éven át saját háztartásában súlyosan fogyatékos, illetve tartósan beteg gyermekét ápolta, gondozta, és ezalatt legfeljebb napi 4 órában végzett otthonán kívül keresőtevékenységet, vagy a keresőtevékenységet az otthonában végezte. A hatóságoknak tehát

már nem kell vizsgálni, hogy a tartós ápolást végző személy részesült-e a gyermekre tekintettel valamilyen ellátásban.

A munkatörvénykönyve is módosult a salátatörvénynek köszönhetően. E változások közül ezúttal kettőt emelünk ki:

A munkáltató a munkavállaló kezdeményezésére 2020. január 1-jétől – ha ezt kéri – annak a munkavállalónak köteles engedélyezni a részmunkaidős foglalkoztatást, illetve a munkaszerződés általános teljes napi munkaidő felének megfelelő tartamú részmunkaidőre történő módosítását, akinek a gyermeke még nem töltötte be a negyedik életévét, ha pedig három, vagy több gyermeket nevel, akkor a hatodik életévét.

Minthogy mostantól a nagyszülők is jogosultak lehetnek gyermekgondozási díjra, a munka törvénykönyve rögzíti, hogy ennek időtartama alatt fizetés nélküli szabadságot vehetnek igénybe.

A foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról szóló 1991. évi IV. törvény (flt.) alapján 2020. január 1-jétől megváltozik a munkaadók részére járó, foglalkoztatás bővítését szolgáló támogatás mértéke. A megváltozott munkaképességű személyeket munkaviszonyban foglalkoztató munkaadók támogatásként a munkabér, illetve járulékok 75%-ára lehetnek jogosultak az eddigi 60% helyett.

Mostantól törvény rendelkezik a látássérülteket megillető elemi rehabilitációs szolgáltatásról. A fogyatékos személyek jogairól és esélyegyenlőségük biztosításáról szóló 1998. évi XXVI. törvény (Fot.) került kiegészítésre az elemi rehabilitációra vonatkozó, 2021. január 1-én hatályba lépő keretszabályokkal. Ennek alapján a 16. évüket betöltött látássérült személyek vehetik igénybe az elemi rehabilitációs szolgáltatást. Ez a szolgáltatás azoknak az alapvető készségeknek az elsajátítását és alkalmazásának biztosítását jelenti, amelyek ahhoz szükségesek, hogy az érintettek – képességeikhez mérten – legmagasabb szintű önállóságot érhessenek el, illetve amely segítséget nyújt a társadalomba való visszailleszkedésükhöz. Az elemi rehabilitációs szolgáltatást a látássérültek egyéves időkeret erejéig vehetik térítés nélkül igénybe, mely időkeretet a részletszabályokat tartalmazó, később megjelenő kormányrendelet határozza majd meg. Az éves időkeretet meghaladóan a szolgáltatásra térítés ellenében lehet jogosult az, akinek erre szüksége lesz. Az elemi rehabilitációs szolgáltatást látássérültként az veheti igénybe, akinek a szem, illetve a központi idegrendszer látási funkcióit érintő betegsége vagy veleszületett fejlődési rendellenessége miatt

a) a jobbik szemén maximális korrekcióval mért látásélessége (vízusa) 20/60 (0,33) vagy az alatti

b) a látótér 20 fok vagy az alatti, vagy

c) kontrasztérzékelése súlyos fokban korlátozott, ideértve a kortikális látás-sérülést is, amely esetén a látótérben szektorszerű kiesés van, illetve a vizuális információ feldolgozási folyamatainak sérülése miatt észlelési, felismerési zavar jelentkezik.

A rehabilitációs szolgáltatás nyújtására, illetve az azzal összefüggő támogatásra vonatkozó részletszabályok csak ezután kerülnek kidolgozásra, azokat szintén egy később megjelenő kormányrendelet tartalmazza majd. A szövetség természetesen e részletszabályok kialakítása során is fontosnak tartja az együttműködést, ezért is kezdeményezi majd az ezek kialakítása érdekében történő egyeztetéseket.

Gulyásné dr. Bölkény Ágota jogtanácsos

A szemlencse vizsgálatával előre jelezhető a cukorbetegség

A szemlencse vizsgálatával előre jelezhető a 2-es típusú diabétesz és az azt megelőző prediabétesz egy új, úttörő tanulmány szerint.

Az Exeteri Egyetem tudósai az Európai Diabétesz Társaság (EASD) Barcelonában jelenleg is zajló éves gyűlésén mutatták be tanulmányuk eredményeit. A kis létszámú kutatás, melyet Mitra Tavakoli vezetett, a szemlencsét egy újonnan kifejlesztett biomikroszkóppal vizsgálta meg. A műszer beavatkozás nélkül méri meg az úgynevezett késői glikációs végtermékek (advanced glycation end-products, AGEs) koncentrációját a szervezetben – olvasható a Science Daily tudományos-ismeretterjesztő hírportálon.

Ha az AGEs mennyisége nő, az sokféle betegség, köztük a cukorbetegség egyik szövődményének, a szemidegkárosodásnak a kialakulásában játszik szerepet.

Az úttörő jellegű kutatásban húsz beteg vett részt, akik 2-es típusú diabéteszben szenvedtek, valamint egy húszfős csoport, amely egészséges, az első csoporttal egyező korú emberekből állt. Átfogó egészségügyi vizsgálatokon estek át, amelyek magukban foglalták a biomikroszkópos szemlencsevizsgálatot is. Ennek során a szemlencsére egy kék fénynyalábot irányítottak, majd megmérték a visszavert zöld fényben az úgynevezett autofluoreszcenciát, ami jelezte az AGEs koncentrációját.

Az autofluoreszcencia a szövet vagy a sejt saját molekuláiból származó háttérfluoreszkálás, ami leggyakrabban a vizsgált szövet bizonyos fehérjéiből származik.

A diabéteszes résztvevők szervezetében lényegesen magasabb volt az AGEs szintje, valamint azoknál is, akiknél a cukorbetegség előjelének tartott prediabéteszt állapítottak meg. A prediabétesz a cukorbetegség előtti állapot, amikor a vércukor magasabb a normálisnál, de még nem éri el a diabéteszesnek számító szintet.

Korábbi tanulmányok azt mutatták, hogy akár tíz év is eltelhet a prediabétesz diagnózisa és a 2-es típusú cukorbetegség jelentkezése között, ezért a korai felismeréssel és kezeléssel megakadályozható a diabétesz kialakulása.

„Ugyan szükség van még nagyobb léptékű és hosszabb távú klinikai vizsgálatokra is, hogy az első eredményeket megerősítsük, az új eszköz a korai felismerés és a kezelések nyomon követésének jó eszköze lehet” – mondta a kutatás vezetője.

Science Daily, MTI

<https://www.origo.hu/hirmondo/tudomany/20190918-a-szemlencse-vizsgalataval-elore-jelezhető-a-2es-tipusu-diabetesz.html>

Tuti tippek, rövid hírek

Folyamatban az MVGYOSZ szolgáltató központ költöztetése

Megfeszített tempóban zajlik az MVGYOSZ szolgáltató központ kialakítása a Thököly úti telephelyen annak érdekében, hogy a tervezett időpontban, február elején újra megnyíljon és fogadhassa az ügyfeleket.

A Hermina úti helyszínről már tavaly december végén átszállították a berendezést. Az eredetileg beépített bútorokat leleményes kollégáink szétbontották, és azok újrafelhasználásával építik fel ismét a segédeszközboltot, a Braille- és hangoskönyvtárat. Szakértelmük és szorgalmuk révén a szövetség több millió forintot takarít meg. Az ügyfélforgalmat bonyolító részleg a második emeleten kapott helyet. A létesítmény lifttel is megközelíthető lesz. A személyfelvonó nyomógombjait Braille-feliratozással már akadálymentesítettük.

A nyitás pontos időpontjáról a későbbiekben adunk részletes tájékoztatást.

Angyal Gábor szakmai vezető

Az online hangoskönyvtár 2020. évi használatának feltétele

Az MVGYOSZ online hangoskönyvtárával kapcsolatban a következőkre hívjuk fel az alkalmazást használók figyelmét:

Többen kerestek meg minket azzal a kérdéssel, hogy miért nem tudnak bejelentkezni a Hangoskönyvtár alkalmazásba, illetve miért léptette ki őket az applikáció. A 2019-es évben még elérték az alkalmazáson keresztül az online hangoskönyvtárat, de 2020-ban már nem tudják azt használni. Nem sikerült az aktiváció, vagy hiába írták be a bejelentkező képernyőn a belépési adatokat. Az alkalmazás abban az esetben használható, ha a felhasználó befizette a 2020-as tárgyévre esedékes tagdíjat annál az egyesületnél, ahol tagsági jogviszonnyal rendelkezik. A Hangoskönyvtár applikáció figyeli a tagnyilvántartó rendszerben vezetett tagdíj befizetését. Amennyiben a tagnyilvántartó rendszerben nem frissítették az egyesület munkatársai a tagsági jogviszony érvényességét a 2020.12.31. dátumra, úgy nem használható a Hangoskönyvtár alkalmazás.

Kérjük, hogy a fentiekben leírt problémák esetén mindenki azzal az egyesülettel vegye fel a kapcsolatot, amellyel tagsági jogviszonyban áll, mert az országos szövetség az adatokon nem tud módosítani. Tájékoztatásul közöljük, hogy az MVGYOSZ költözése nem befolyásolja az online hangoskönyvtár használhatóságát, mivel az nem a szövetség szerverein fut, hanem egy felhő alapú tárhelyen vannak elhelyezve a hangoskönyvek.

Észrevétel, kérdés esetén kérjük, hogy az MVGYOSZ honlapján, a főoldalon található űrlap segítségével vegye fel velünk a kapcsolatot.

Angyal Gábor szakmai vezető

Okosmorzsák

Információgyűjtés könnyebben a Freedom vágólap segítségével

A JAWS program lehetőséget ad arra, hogy több helyről származó szövegrészeket a vágólapra másolva, majd onnan bármilyen fájlba beillesztve menteni lehessen azokat. Először meg kell keresni, majd kijelölni azt a szövegrészt, amit elsőként szeretne másolni. A másolás a ctrl+c billentyűparanccsal történik, de csak az első esetben.

Következik egy újabb szövegrész kijelölése. Ha ismét ctrl+c-vel próbálná a vágólapra másolni, az előzőleg már ott levő szöveg elveszne. Ezért kell

használni a JAWS program vágólap parancsát, amelyet a jaws gomb+windows+c lenyomásával érhet el. Az utoljára kijelölt szövegrészt összefűzi a képernyőolvasó az előzőleg másolt információval. A kijelölést és a jaws+windows+c használatát addig kell folytatni, amíg minden fontos adatot össze nem gyűjtött.

A jaws gomb vagy az insert, vagy a capslock. A windows pedig hagyományos billentyűkiosztás esetén a bal altól balra helyezkedik el, vagy a jobb altól jobbra.

Végül egy üres szövegszerkesztőbe a ctrl+v parancs segítségével illeszhető be az összegyűjtött információ.

Reméljük, akár tanulásnál, akár más helyzetben hasznosnak találják majd ezt a rövid leírást.

Kérem, hogy írják meg, miről olvasnának szívesen a jövőben megjelenő okosmorzsák rovatban. Az ötleteket az okosklub@mvgyosz.hu címre várom.

Berkó Norbert

A megújult Firefox böngésző

Nemrég az NVDA blogon megjelent egy cikk, amely az NVDA képernyőolvasó szemszögéből ugyan, de részletesen tárgyalja az új Firefox böngésző újdonságait, amelyeknek a JAWS felhasználók is örülhetnek.

Az olvasónézet segítségével könnyebben elolvashatunk egy cikket.

A program beállításait is átdolgozták a jobb használhatóság érdekében.

A teljes cikk itt olvasható:

<https://www.nvda.hu/2019/11/25/a-megujult-mozilla-firefox-ujdontsagai/>

Berkó Norbert

Mi történt a kutyaiskolában?

Sikeres vakvezető kutya közlekedésbiztonsági vizsgát tett Szenczi Angéla és Rella vakvezető kutya. Gratulálunk a párosnak!

Köszönjük Rella nevelését Andriska Noéminek és családjának!

Vizsgabírók: Nyíriné Kovács Mária, Bernáth Zsóka és Rózsa Kata.

Kiképző: Németh Ágnes.

Sikeres közlekedésbiztonsági vizsgát tett Stecher Andrea és Reena vakvezető kutya. További biztonságos közlekedést kívánunk!

Köszönjük kölyöknevelői munkáját dr. Kopniczky Zsoltnak és családjának.

Vizsgabírók: Hajdu Mária, Juhászné Mályi Edit, Renkó Zsuzsanna.

Kiképző: Rózsa Kata.

Ismét gratulálhatunk egy sikeres vakvezető kutya közlekedésbiztonsági vizsgához. Kosztkáné Bécsi Mariannának és Rider vakvezető kutyájának gratulálunk!

Köszönjük Rider felnevelését Markó Petrának és kedves családjának!

Bírálok: Juhászné Mályi Edit, Hajdu Mária és Rózsa Kata.

Kiképző: Gázsó Krisztina.

Schiff Mónika VKK vezető

Náluk jártunk

Csány László munkássága előtt tisztelegtek – Vetélkedőn adtak számot tudásukról a látásfogyatékosok

Zalacsány szülötte, az 1848-49-es szabadságharc vértanúja, Csány László emléke előtt tisztelegtek szeptember végén a Látásfogyatékosok Zalaegerszegi Kistérségi Egyesülete által szervezett több megyés vetélkedőn.

A rendezvényt támogatta Zalaegerszeg város önkormányzata, a Zalaegerszeg-Göcsej Lions Club, a Deák Ferenc Megyei és Városi Könyvtár, a József Attila Városi Tagkönyvtár – ez utóbbi a bibliotéka olvasótermében kuckót is biztosított a találkozó résztvevőinek, Kereki Judit, az olvasószolgálat vezetője pedig összeállította a vetélkedő anyagát és levezényelte a versengést. A zsűri vezetését Tolvaj Márta alpolgármester vállalta, a munkájában segített Gyurkóné Marton Beáta könyvtáros és Nagy Lászlóné, Zalacsány polgármestere, aki a szülőfalu nevében ajándékot is adott az első helyezett csapat tagjainak.

- A Vakok és Gyengénlátók Zala Megyei Egyesületének mind a négy városi, járási közösségében hatalmas a tudásvágy és szeretnek vetélkedni.

- Zalaegerszegről már évek óta két csapattal is részt veszünk az ajkaiak Országos Fekete István versengésén, ahol mindig dobogós helyeken végzünk. Innét jött két évvel ezelőtt az ötlet, hogy mi is szervezzünk sorstársainknak szellemi tornát, hiszen nekünk, zalaiaknak is van kikkel büszkélkednünk. Tavaly hagyományteremtő szándékkal Deák Ferencsel kezdtük a sort, az idén a méltatlanul elfeledett Csány László életével és munkásságával folytattuk – adott tájékoztatást Choma Balázs, a zalaegerszegi kistérségi és a Zala megyei egyesület elnökhelyettese a városi szervezésű, ám megyei hatáskörű rendezvényről.

A zalaiakat Zalaegerszeg mellett Keszthely és Lenti csapata képviselte, hozzájuk csatlakoztak a szombathelyi és az ajkai baráti egyesületek.

Mi tagadás, nem voltak egyszerűek a kérdések: "...bizony sokba kerülnek őrsergeink, de én ismételve azt állítom, hogy

hazánkra fordított költségek századok óta nem kamatoztak olyan dúsan, mint ezek, melyeket őrsergeinkre kell fordítanunk” – s ki kellett találniuk a csapatoknak, hogy ezt anno Csány László írta Kossuth Lajosnak. Igaz, kaptak a vetélkedéshez bőséggel anyagot a jelentkezők, de ne úgy képzeljük a felkészülést, hogy egyszerűen kézbe veszik a könyvet és elolvassák, hiszen ülnek a soraikban vakok és aliglátók is, akiknek úgy olvasták fel a tudnivalót, vagy éppen nagyítóval vagy más segédeszközzel bogarászták ki.

Mindenesetre a zsűri elnöke nem győzte dicsérni a remek teljesítményeket. A képzeletbeli dobogó legmagasabb fokára az idén is a nagy versenyru-tinnal rendelkező ajkaiak léphettek, az ezüstérmet a zalaegerszegiek fiatalokból összeállított csapata szerezte meg, a harmadik helyen a szombathelyiek végeztek. A helyezettek mellett mindenki kapott emléklapot és ajándékot, közöttük Kisfaludi Stróbl Zsigmond életéről szóló könyvet – ebből mindenki egyből rájött, hogy jövőre az ő munkássága lesz a több megyés vetélkedő témája.

Fincza Zsuzsa

Folytatódik az egyensúlyfejlesztő kurzus – Egészségnap látásfogyatékosoknak

November első felében a Látásfogyatékosok Zalaegerszegi Kistérségi Egyesülete szervezésében Zalaegerszegen, a Keresztury VMK-ban tartotta egészségnapját a Vakok és Gyengénlátók Zala Megyei Egyesülete.

A megjelenteket a vendéglátók nevében Jelenics Ferenc elnök és Choma Balázs megyei elnökhelyettes köszöntötte. Szót kért Balaicz Zoltán, a megyeszékhely polgármestere is, aki megköszönte a civil szervezetek pél-

daértékű munkáját, amellyel sikeresen képviselik a tagságuk érdekeit, s törekvésüket, hogy kivegyék részüket a város életéből.

A rendezvényen a látássérültek hagyományosan a legaktuálisabb egészségügyi témákban hallgathattak előadásokat. Dr. Batka Gábor, a Zala Megyei Szent Rafael Kórház központi gyógyszerárának osztályvezetője betekintést engedett a gyógyszerkutatás rejtelmeibe, szólt a legújabb eredményekről, s az őszi-téli megfázásos megbetegedések megelőzésére és átvészelésére, a vitaminok használatára adott tanácsokat. Tóth Izabella, a PTE zalaegerszegi egészség-

tudományi karának IV. éves gyógytornász hallgatója már jó ismerőse a látásfogyatékos közösségnek, hiszen a tavalyi ígéretéhez híven felmérte a jelentkezők egyensúlytartással kapcsolatos képességeit, s 9 héten át tartó tornasorozattal a mért értékeket 25 százalékkal sikerült javítania. A leendő gyógytornász előadásában e mozgás fontosságára hívta fel a figyelmet, s bejelentette, hogy a látásfogyatékosoknak idén is lehetőséget biztosít az egyensúlyjavító torna folytatására.

Dr. Fatalin Krisztina szemész adjunktus a látást érintő betegségekről, azok megelőzéséről és a legújabb gyógyítási módokról tájékoztatta az érdeklődőket. Az előadások szünetében az érdeklődők megismerkedhettek a Zalaco Rt. reformélelmiszereivel is.

Meghívók, közlemények, hirdetések

Közvélemény-kutatás – felhívás Táv szem felhasználók részére

Tisztelt Táv szem felhasználók!

2019-ben megismerhettük a Táv szem operátorokat és munkájukat, mindenki bemutatkozhatott a Vakok Világa hasábjain, illetve az MGVYOSZ hírlevelében. Januártól a Táv szem mentorok is szót kapnak, azonban Önökről, Táv szem felhasználókról is szeretnénk írni.

Közvélemény-kutatást tartunk a Táv szem szolgáltatással kapcsolatban, véleményekre, visszajelzésekre, észrevételekre, ötletre vagyunk kíváncsiak.

Mi mindent jelent Önöknek a Táv szem szolgáltatás? Milyen élethelyzetekben használják, miben kérnek rajta keresztül segítséget? Hogyan lehetne Önök szerint még hatékonyabbá, kényelmesebbé és sokoldalúbbá tenni? Melyek azok a területek, ahol nélkülözhetetlen segítséget nyújtottak Önöknek az operátorok? Miben számíthattak a mentorokra?

Észrevételeiket, gondolataikat a Táv szem ügyfélszolgálatára, az info@tavszem.hu e-mail címre várjuk!

A tárgymezőbe a „Közvélemény-kutatás” szót kérjük beírni!

Visszajelzéseik csokorba szedve, rendszeresen megjelennek majd a Vakok Világa című folyóiratban és az MGVYOSZ Hírlevelben. Kérjük, jelezzék, hogy véleményüket nevük feltüntetésével vagy anonim módon szeretnék megosztani. A beérkező véleményeket, tapasztalatokat lehetőség szerint teljes terjedelmükben, indokolt esetben szerkesztett változatban tesszük közzé.

Írják meg véleményüket, visszajelzéseik fontosak számunkra!

A Táv szem csapata

Informatikaoktatás az Óbudai Egyetemen

A fogyatékkal élők integrációjának egyik legfontosabb feltétele az informatikai írástudás. Az Óbudai Egyetem Neumann János Informatikai Kar Kiberfizikai Rendszerek Intézetén 2020. február 13-tól kezdődően ismét térítésmentes felkészítő tanfolyamokat szervezünk látássérültek részére. A tanfolyamot azoknak ajánljuk, akik a Windows 10 operációs rendszer kezelését, a számítógépes alapismeretek, online alapismeretek, továbbá az Office 2016 irodai programcsomag népszerű alkalmazásait szeretnék elsajátítani.

Az ECDL bizonyítvány megszerzésének módjai:

1. Rendszeres tanfolyami részvétel heti 1 alkalommal 6 tanórán.
2. Modulvizsgára jelentkezés oktatás nélkül, tárgykörbeli szintfelmérés – vizsgára történő regisztrálás előtt – házi vizsgát kell tenni.
3. Konzultáció minden hónap utolsó csütörtökén 9:30-15-ig. Továbbá Skype-on és e-mailben is segítjük az otthoni felkészülést.

A tanfolyam elsősorban az ECDL Start megszerzését célozza. A felkészítés gyakorlatközpontú. Minden modult gyakorlati feladatokon keresztül mutatunk be. A foglalkozások konzultációs jellegűek, tematikája az ECDL vizsgaközpont által kiadott új tananyag szerint épül fel. A közösen megtárgyalt, egyénileg kipróbált anyagrész mellett lehetőséget biztosítunk az otthoni gyakorlás során felmerült kérdések tisztázására is. Az egyes modulok képzési időtartama 40-50 óra.

Az ECDL Start moduljai: számítógépes alapismeretek, online alapismeretek, szövegszerkesztés és IT biztonság.

Teljes körű ECDL vizsgához további modulok: táblázatkezelés, adatbázis-kezelés és prezentáció vagy OCR (optikai karakterfelismerő)/SCR (képernyőolvasó).

Tapasztalataink szerint a célcsoport igényeit úgy tudjuk legjobban szolgálni, ha a tanárok személyesen is megküzdöttek már az akadályokkal, valamint jelentős tapasztalatokkal rendelkeznek az informatikai rendszerek használatában.

A programhoz szakmai felügyeletet a Neumann János Számítógép-tudományi Társaság is biztosít, valamint azért, hogy a vizsga a résztvevőknek ne jelentsen anyagi terhet, az ECDL vizsgakártyákat is térítésmentesen bocsátja rendelkezésre.

A beiratkozás időpontja és tanfolyam kezdete 2020. február 13. csütörtök, 9:30 óra. Ezen a napon indul a kezdő csoport részére az oktatás.

Az alábbi elérhetőségeken lehet jelentkezni a tanfolyamra:

Ecsedi Csaba informatikus, felkészítő tanár

ecsedicsaba@nik.uni-obuda.hu

Óbudai Egyetem - Neumann János Informatikai Kar

Cím: 1034 Budapest, Bécsi út 96/b 1. em. 112. fejlesztőlabor

Mobil: +36(30)224-2798

eRikkancs

Az Alko-Soft Nonprofit Bt társadalmi vállalkozásként, hitvallásként a látás-sérült emberek mindennapjainak megkönnyítését tűzte ki célul. Ezen elköteleződés mérföldköveként került kifejlesztésre az eRikkancs – a digitális újsá-

gos szolgáltatás, mely látássérültek számára teszi lehetővé a nyomtatott sajtó önálló és egyszerű elérését, illetve olvasását.

A szolgáltatás ingyenesen elérhető a saját honlapról, letölthető Android és iPhone készülékekre a Google Play és App Store áruházakból, valamint Windows alapú számítógépre a weblapról szintén ingyenesen. A rendszer letöltését és a főoldalon (<https://erikkancs.hu/>) történt regisztrációt követően férhet hozzá a felhasználó a kiadványokhoz, vásárolhat meg lapokat a korábban feltöltött egyenleg (stex) összegéig, vagy a weblapon közvetlen bankkártyás fizetéssel.

A főoldalon (<https://erikkancs.hu/>) van lehetőség regisztrációra, néhány egyszerű adat megadását követően létrejön a felhasználói fiók, ahol feltölthetik a felhasználók az egyenleget (stex) bankkártyás, átutalásos, esetleg fizetési ponton történő fizetéssel, mely stex erejéig tudnak majd vásárolni a rendszerben lévő kiadványokból. Az Android és Windows alapú alkalmazásokban szintén lehetőség van a kiválasztott lapok megvásárlására, a rendelkezésre álló stex egyenleg erejéig, az iOS verzióban erre nincs lehetőség, csak a már megvásárolt lapok érhetők el. Az eRikkancs rendszerben kedvencnek jelölhetnek kiadványokat, a kereső segítségével címszavakra is kereshetnek, a még meg nem vásárolt magazinokban is, így lehetőség nyílik az érdeklődési körnek megfelelő lapok kiválasztására.

Az újdonságokat, feltöltött kiadványok listáját nyomon követhetik a főoldalon: <https://erikkancs.hu/>, valamint a szolgáltatás Facebook oldalán is: <https://www.facebook.com/erikkancs.hu/>

A kiadványok listája folyamatosan bővül. Jelenleg a Vakok Világa és a Szemezgető kiadványok érhetőek el. De az elkövetkezendő időszakban számos hetilap, magazin, havilap is megtalálható lesz a rendszerben.

Dvariecki Bálint Alko-Soft Nonprofit Bt

Megérkezett a Debóra és a Hunóra

Tisztelt Partnereink!

Örömmel jelentjük, hogy beérkezett raktárunkba a Debóra – magyarul beszélő és tapintható asztali óra! Mostantól már teljesíteni tudjuk az előrendeléseket és ki tudjuk szolgálni az újakat.

Az óra azon túl, hogy bemondja magyarul a pontos időt, kitapintható tárcsákkal is rendelkezik. A pontos időn túl a dátumot is megmondja számunkra. Rendelkezik hangerő állítási lehetőséggel, mely segítségével mindenki számára megfelelő hangerőt tud biztosítani.

Felvértettük egy rezgő fejjel, mellyel a csendes rezgő ébresztőt lehet elérni. Csatlakoztassuk az órához, rakjuk be a párnánk alá, állítsuk be az ébresztőt, és reggel rezgéssel fog jelezni nekünk. Így más nem ébred fel az ébresztésre.

Az óra elejét le lehet hajtani. Mögötte található két tárcsa. Az egyik az órát, míg a másik a percet mutatja. Az óra 2 db AAA ceruzaelemmel működik. Így könnyedén ki lehet cserélni benne, ha lemerül.

Részletes termékleírásért és rendelésért keresse fel webáruházunkat, vagy küldjön e-mailt az info@alkosoft.hu címre.

Újra kapható a Hunóra – magyarul beszélő karóra is. Érkezett minden modellből, így webáruházunkon keresztül újra rendelhető!

Hunóra az első magyarul beszélő karóra. Az óra a már megszokott elegáns kivitelben kapható. Vastagított mutatói, fehér/fekete számlapjuk segíti a gyengénlátóknak az idő leolvasását. Az időbemondáson túl a dátum bemondására is alkalmas. Beállítható az óránkénti figyelmeztetés, valamint ébresztőóra funkcióval is rendelkezik. Fekete és fehér számlapos kivitelben érhető el. Bőr, rugós, csatos acélszíjjal is választható.

Dvariecki Bálint Alko-Soft

Kirándulás a Nostalgiaival

A Vakok és Gyengénlátók Hermina Egyesületének Nostalgia Klubja egy-napos autóbuszos kirándulást szervez az Őrségbe 2020 április 18-án (szombat).

Indulás helye és ideje: MVGYOSZ székház elől (1146 Budapest Hermina út 47.) 2020. április 18. szombat reggel 6 óra 15 perc.

Előrejelzett megtekintendő útvonal: Zalafő-Őriszentpéter-Zalaegerszeg

Az utazás költsége 10.000 Ft, azaz tízezer forint, mely tartalmazza az ebédet, az autóbuzsköltséget és az autópálya díjat, valamint a két gépkocsivezető és az idegenvezető illetve csoportkísérő napi díját.

Jelentkezési határidő: 2020. április 1.

Előleg: 5.000 Ft, azaz ötezer forint, a fennmaradó részletet április 1. után fogjuk szedni.

Jelentkezni Bereczk Istvánné klubvezetőnél lehet a +36(20)977-0356-os telefonszámon vagy pedig e-mailben Nagy Krisztinánál a horizontkultura@gmail.com címen.

Minden érdeklődőt szeretettel hívunk és várunk, kísérő szükséges.

a Nostalgia Klub vezetősége

Kövessen bennünket a közösségi portálokon is:

IMPRESSZUM

A folyóirat neve: **Vakok Világa**

Kiadó: **Magyar Vakok és Gyengénlátók Országos Szövetsége**

Kiadó székhelye: **1146 Budapest, Thököly út 105.**

Felelős kiadó: **dr. Nagy Sándor, MVGYOSZ elnöke**

Felelős szerkesztő: **Sztakó Krisztina**

Tervezőszerkesztő: **Sebesi Éva**

Kapcsolat: **e-mail: vakokvilaga@mvgyosz.hu • www.mvgyosz.hu**

Adományszámla: **16200106-11512718 Adószám: 19002464-2-42**

Telefon: **+36 (1) 384-8440**

Posta: **MVGYOSZ 1406 Budapest, Pf.: 44.**

Készült: **PrintPix Nyomda és Grafikai Stúdió**

Az újság előfizethető a kiadónál és az MVGYOSZ tagegyesületeinél.

ISSN 0209-6765

Előfizetési díj 1 évre (12 lapszám): **4620 Ft.**